

SIDE 04-05

SIDE 24-25

«MANGE TROR DET ER UPOPULÆRT Å VÆRE
FOR EN STRENG ALKOHOLPOLITIKK. DET STEM-
MER IKKE.»

TORGEIR MICAELSEN,
STORTINGSREPRESENTANT FOR ARBEIDERPARTIET

«SOM ALMINNELIG REGEL SKAL 'BLÅ
KORS' PLASSERES FØRST I NAVNET TIL
VIRKSOMHETER OG FORENINGER.»

VEDTAK I BLÅ KORS LANDSSTYRE,
15. SEPTEMBER 2015

BLÅ KORS MAGASINET RUSFRI

SIDE 10-12

SLIK STARTET DET

” Det sier seg selv hvor ødeleggende det er når alkoholindustrien er med og legger premissene for alkoholpolitikken i et land som Sør-Afrika.

Motkultur her hjemme og ute

Ingen skal ha grunn til å tvile på hvorvidt Blå Kors har meninger om ruspolitikk og hvorvidt vi tar standpunkt. Dette gjelder ruspolitikk både på det nasjonale og det internasjonale plan. Blå Kors står sammen med alle gode krefter som ønsker å begrense samfunns-skadene som forårsakes av alkohol- og narkotikabruk.

DET GJORDE INNTRYKK Å LESE i internasjonale medier tidligere i år om regjeringen i Sør-Afrika som ønsker å få på plass en alkoholpolitikk mer i tråd med land som Frankrike, Australia, Thailand og Storbritannia – land med en adskillig strengere alkoholpolitikk enn dem selv. Samtidig kunne vi lese at den multinasjonale alkoholindustrien er «lite imponert».

Kampen mellom en gryende alkoholpolitisk bevissthet i land i sør og den multinasjonale alkoholindustriens markedsmaskineri kan fortone seg som Davids kamp mot Goliat. Men i denne kampen står selvfølgelig Blå Kors last og brast med edruskapskreftene. Akkurat når det gjelder den sørlige regionen av Afrika har Blå Kors Norge et særlig sterkt engasjement gjennom vårt internasjonale nettverk.

TALL FRA SØR-AFRIKAS MEDISINSKE FORSKNINGSRÅD antyder at alkoholproblemene koster det offentlige 38 milliarder rand, nesten 25 millioner kroner, årlig i direkte og indirekte kostnader. Alkoholkonsumet i Sør-Afrika ligger på nesten det dobbelte av det vi har i Norge. En regner med bortimot 130 dødsfall daglig i Sør-Afrika grunnet alkoholbruk.

Blant de tiltak som nå diskuteres er begrensning av alkoholreklamen, særlig den reklamen som retter seg mot unge voksne, og tiltak som begrenser tilgjengeligheten av alko-

holsalg og -skjenking, en tanke som er uvant i denne delen av verden. Økte alkoholavgifter, kortere åpningstider og aldersrestriksjoner er også tiltak som vurderes. Sør-Afrikas regjering slår fast at alkoholindustrien mangler evne til å regulere seg selv både i forbindelse med markedsføring og i distribusjonen av alkoholholdige produkter.

MIDT OPPE I DETTE alkoholpolitiske klimaskiftet lanserer de multinasjonale selskapene program for å gjøre deres bedrifter i stand til å ta «samfunnsansvar». Dette er program som kort sagt legitimerer og skaper reklame for alkoholindustrien, men gjør ingenting for å forebygge skade og beskytte enkeltmennesker. Det sier seg selv hvor ødeleggende det er når alkoholindustrien er med og legger premissene for alkoholpolitikken i et land som Sør-Afrika.

Blå Kors i regionen og Blå Kors her hjemme i Norge vil være en så kraftig motbevegelse som mulig i en slik situasjon.

VELKOMMEN!

Denne gang kan vi ønske organisasjonen HimalPartner hjertelig velkommen inn under Blå Kors-paraplyen, som dermed består av i alt 25 kristne organisasjoner og trossamfunn. HimalPartner har et godt utbygget nettverk av diakonale medarbeidere i landene rundt Himalaya. Vi ser fram til å samarbeide om effektive rusforebyggende tiltak i denne del av verden.

REDAKTØR
STEINAR GLIMSDAL

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 03 2015/7. ÅRGANG

Tidligere Det Blå Kors/Blåkorsbladet (etablert i 1915)
og Vardevakt/Rusfri (etablert i 1925)

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 926 36 739

ADRESSE:

Storgata 38, N-0182 Oslo
tlf 22 03 27 40 • fax 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVENDELSER:

TLF 22 03 27 40 • FAX 22 03 27 41 • post@blakors.no

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør AS • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

Kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer
og organisasjonsmedlemmer.

FORSIDEFOTO:

BLÅ KORS ARKIV

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Trykksaken er produsert etter
miljøstandarden Svanemerket.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 52 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har omlag 2.500 medlemmer og over 1.100 ansatte. Blå Kors er også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling Misjonskirken, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Den Norske Kirke v/Kirkerådet, www.kirken.no
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet, www.gudsmenighet.no
HimalPartner, www.himalpartner.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Lederrådet for Pinsebevegelsen, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjommanskirken.no
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evj

INNHold

02	LEDER
04	INTERVJU MED TORGEIR MICAELSEN (AP)
06	VALG 2015 OG ARENDA SUKA
08	SETTER BARN I SENTRUM
10	KRONIKK: DYPDYKK I BLÅ KORS-ARKIVET
13	VI BESØKER KISUMU I KENYA
14	UNGDOMSSIDER
16	BLÅ KORS I FERJETIDA
18	ANNONSE
19	GODT SAMARBEID I KRISTIANSAND
20	RUSNYTT
22	ANNONSER
24	ORGANISASJONSNYTT
26	SNACK OM MOBBING
28	ANNONSER
31	GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET
32	SAMTALER OM SUNT OG SANT

Hva med dagens ruspolitikk, Torgeir Micaelsen?

I forrige nummer intervjuet vi Kari Kjønnås Kjos (Frp). Denne gang svarer stortingsrepresentant og helsepolitisk talsmann i Arbeiderpartiet (Ap), Torgeir Micaelsen, på utfordringen fra Kjønnås Kjos. Hun utfordret Micaelsen på følgende: «Ap har på sitt landsmøte vedtatt å dele ut gratis heroin. Hvorfor vil ikke Ap være med på å lage behandlingen så riktig og god som mulig slik at rusavhengige faktisk kan bli rusfrie – fremfor å dele ut gratis heroin?»

AV **ANDERS BLIXHAVN** TEKST OG FOTO

- HVA VIL DU SVARE KARI KJØNNÅS KJOS?

– Det er ikke riktig at vi ønsker å dele ut gratis heroin. Det eneste vi foreslår er at en lege ikke skal ha politikere som overprøver legens vedtak, og vi sier at syntetisk heroin, som er et preparat på lik linje med de andre preparatene, også kan inngå i et behandlingsopplegg for noen veldig få enkeltpersoner som har prøvd alt annet. Det er det vi har vedtatt. Det er kunnskapsbasert og skyldes at vi ikke har ideologiske skylapper, sier Micaelsen og understreker at dette vil gjelde svært få mennesker.

Torgeir Micaelsen anbefaler Kari Kjønnås Kjos å lytte til hva fagfolk og empirier i europeisk og internasjonal målestokk faktisk sier om dette.

– Mye fungerer veldig bra og mange får god hjelp. Men vi skal ikke stå veien for å ta i bruk ny kunnskap og forskning. Det blir for lett å vite ikke å se helheten i hva som skal til for å lykkes, sier Micaelsen.

- HVA SYNES DU OM DAGENS RUSPOLITIKK?

– Ruspolitikken i Norge preges av et paradoks. På den ene siden har vi gjort mye riktig i Norge. Vi har hatt modige politikere som på tvers av partier har våget å gå inn for de tiltakene som fungerer best. Derfor har vi et system som består av omfattende reguleringer. Norge har en relativt streng forebyggingspolitikk overfor barn og unge hvor vi forsøker å gjøre forskjellige arenaer så rusfrie som mulig. Skal forebyggings tiltakene ha en effekt må en

gjennomføre tiltak på befolkningsnivå. Det har fungert bra i Norge, sier Micaelsen.

- HVA ER DET SOM IKKE FUNGERER?

– Det er ille at vi ligger i Europatoppen når det gjelder alle antall overdoser. Altfor mange misbruker narkotiske stoffer og dør av det. Det har slått meg etter at jeg ble helsepolitiker på heltid at behandlingsapparatet er veldig sammensatt, på godt og vondt. I andre sammenhenger i politikken har vi systemer som forteller oss hva som virker best, hva som virker nest best og hva som ikke virker i det hele tatt. Slik er det ikke i ruspolitikken. Jeg sier ikke at det burde finnes et system som kan fikse alt og som er for alle typer mennesker som har en rusavhengighet. Men det er et stort paradoks når vi på den ene siden vet hva som fungerer når det gjelder forebygging på befolkningsnivå. Mens det er mer utfordrende å vite det på behandlingssiden, sier Micaelsen.

- HAR VI EN GOD ALKOHOLPOLITIKK OG EN DÅRLIG NARKOTIKAPOLITIKK?

– Jeg synes alkoholpolitikken er vellykket på en del områder. Jeg husker da jeg selv trodde det var narkotika som var hovedproblemet i Norge. Men på tross av alle virkemidlene for å hindre problemer, er det alkohol som skaper mest utrygghet og skader. Regjeringen snikliberaliserer alkoholpolitikken. Mot flertallet på Stortinget sin vilje. Det handler delvis om alkoholreklame. Det er bare et tidsspørsmål før slike forbud blir utfordret av internasjonale aktører som har helt

andre muskler enn det vi er vant med. Hvis reklameforbudet ryker har vi et stort problem. Tax-free er også et problem. En for stor andel av alkoholsalget går via en aktør som ikke er i tråd med resten av norsk alkoholpolitikk. Det er regjeringens ansvar, sier Micaelsen.

- HVA MED NORSK NARKOTIKAPOLITIKK?

– Norsk narkotikapolitikk er også vellykket på mange områder. Men veldig dårlig på andre områder. Ap har vedtatt at mennesker som åpenbart sliter og som har utviklet en sykkelig rusavhengighet, ikke skal behandles som kriminelle, men som pasienter som må tilbys helsehjelp, gjerne i kombinasjon med kriminalomsorg. Å tro at vi skal løse problemene ved å jage folk som er sykkelig avhengige av rus er uverdig og må stanses, sier Micaelsen.

- I DEBATTEN RUNDT VINMONOPOLETS ÅPNINGSTIDER I FJOR BETEGNET DU JULAFTEN SOM EN VERNEVERDIG «SYMBOLDAG». SIER DU MED DET AT VINMONOPOLETS ÅPNINGSTIDER FOR DET MESTE DREIER SEG OM SYMBOLPOLITIKK?

– Politikk vi ble enige om på 70-tallet skal ikke gjelde for alltid. Det er ikke hugget i stein. Mange av oss kom til at hvis vi skal forsvare et strengt omsetningssystem, så må det til en hvis grad tilpasse seg virkeligheten. En del av de åftenene som før var symboltunge er det ikke lenger. Derfor ønsket vi forsiktig å liberalisere. Politikken må oppleves som fornuftig av folk flest, sier han.

- Mange tror det er upopulært å være for en streng alkoholpolitikk. Det stemmer ikke. Det er i tråd med hva det store flertallet i Norge mener, sier Torgeir Micaelsen, andre nestleder i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget og Arbeiderpartiets helsepolitiske talsmann.

- MEN ER IKKE DETTE Å SNIKLIBERALISERE?

- Nei, man er nødt til å gjøre to ting samtidig. Det har vi klart i Norge. Man kan ikke opprettholde systemet dersom folk ikke synes det er fornuftig. Mange tror det er upopulært å være for en streng alkoholpolitikk. Det stemmer ikke. Det er i tråd med hva det store flertallet i Norge mener. Alkohol er ingen ordinær vare, og må behandles med forsiktighet. Men jeg tror ikke folket hadde hatt samme oppfatning av Vinmonopolet om man fremdeles måtte gått til en disk og si navnet på de flaskene man ønsker. Nordmenn opplever i dag Vinmonopolet som ålreit. Hvis vi bare fortsetter slik det var, ville folk blitt utålmodige og krevd en endring. Vi måtte

gjøre en forsiktig modernisering av åpningstidene, sier Micaelsen.

- BLE AP STYRT I DENNE SAKEN AV MEDIEOPPMERKSOMHETEN RUNDT PAAL-ANDRÉ GRINDERUDS PRIVATE AKSJON UTEFOR STORTINGET I 2014?

- Det har aldri vært noen kampsak for meg eller Ap å holde Vinmonopolet åpent på julaften. Paal-André tok kontakt med meg før det var oppmerksomhet rundt denne saken. Han fortalte meg hva han mente og spurte meg om hva vi mente. Vi må beholde det symboltunge rundt julaften. Det tror jeg er en god løsning. At denne dagen skal være til refleksjon og samtale i samfunnet er viktig. Samtidig skal dette være en dag der vi skal tenke

ekstra på dem som sliter. Kanskje kan dette skape større bevissthet, sier Micaelsen videre.

- ER DU ENIG I AT FOREBYGGINGS-PERSPEKTIVET ER MANGELVARE I NORSK RUSPOLITIKK I DAG?

- Det er ikke mangelvare, men for mye prat og for lite action. Jonas Gahr Støre hadde som mål at han som helseminister hver eneste dag skulle snakke om forebygging. Dette er ikke fremst på radaren til dagens regjering. Det er ikke bare regjeringens ansvar, men et felles ansvar. Det neste løftet for velferdsstaten bør være forebygging og folkehelse rettet mot barn og unge. Da snakker vi om psykisk helse og rusproblematikk som henger tett sammen. Istedenfor bare å snakke

«Kjør debatt»

Dette er del 5 i en serie av intervjuer med sentrale norske politikere om ruspolitikk. Tidligere har vi intervjuet Audun Lysbakken (SV), Rasmus Hansson (MDG), Olaug Bollestad (KrF) og Kari Kjønaas Kjos (Frp).

» om tiltak i behandlingskjeden så bør man snakke mer om en opptrappingsplan for forebygging, sier Micaelsen.

- HVA ER DINE TRE ØNSKER I FORBINDELSE MED OPPTRAPPINGSPLANEN SOM LEGGES FREM I HØST?

1. For det første ønsker jeg et betydelig element av forebygging rettet mot barn og unge. At det ikke bare blir en opptrappingsplan for behandling.

2. Jeg håper vi kan få en større beskrivelse av ønsket kvalitet på de ulike tiltakene, og at de skal bli lettere å sammenligne. Det finnes noen ulike indikatorer i dag, men det er ikke bra nok.

3. Og til slutt ønsker jeg at det er reelle friske penger som kommer på bordet. Og ikke lurepenger. Jeg har en følelse av at mye av dette høres bra ut når det blir presentert, men når vi spør hvordan dette faktisk skal betales så får vi ofte ulne svar. Hvis disse midlene blir en del av den allerede eksisterende kommuneøkonomien, blir ikke resultatet slik mange har sett for seg.

- ER DET FORTSATT ET POENG Å SKJERME DE IDEELLE AKTØRENE INNENFOR ANBUDSKONKURRANSER I RUSFELTET?

– Vi er opptatt av å skjerme og å bidra til å skaffe langsiktige avtaler med ideelle aktører som oppfyller kvalitetskriteriene. Men det blir feil hvis man kun får opprettholdt støtte på grunn av at man er ideell. I Norge er det mange av de ideelle som ofte leverer best på kvalitet. Det er en egenverdi i det norske samfunnet at det ikke bare er offentlige eller kommersielle leverandører, sier Micaelsen.

- DU ØNSKER Å UTFORDRE HELSEMINISTER BENT HØIE. HVA VIL DU SPØRRE HAM OM?

– Jeg har lyst å utfordre ham på to områder. Det er pussig er at han som helseminister har vedtatt at den mye tryggere formen for bruk av heroin, nemlig å røyke den, er ulovlig på sprøyterommene. At den tryggeste måten å bruke heroin på er ulovlig er veldig merkelig. Jeg lurer på hvilke råd han har fått som helseminister som underbygger et slikt standpunkt, eller er det bare en ideologisk begrunnelse?

– Bent Høie er jo både helseminister og nestleder i Høyre. Av og til har jeg inntrykk av at de to rollene er vanskelig å kombinere. Så jeg lurer på hvilke råd han har fått av sine egne eksperter i helsedepartementet som helseminister, da han som nestleder i Høyre valgte å utvide tax-free-kvotene? Er det god eller dårlig alkoholpolitikk i et helsepolitisk perspektiv? Avrunder Torgeir Micaelsen.

Torbjørns stemme ble

KrF sikret seg nok en stemme da Dag Inge Ulstein fra KrF møtte Torbjørn Hop i Bergen. Ulstein syntes det aller viktigste var at lysten til å benytte stemmeretten ble vekket.

Torbjørn Hop hadde ikke tenkt å stemme ved årets kommune- og stortingsvalg. Han endret mening om det:

– Jeg stemmer på deg, jeg, sa Torbjørn Hop til KrFs Dag Inge Ulstein.

– Det er hyggelig det, men det viktigste er at du engasjerer deg og stemmer, svarte Ulstein.

AV KRISTIN WINTHJØRGENSEN (KPK)
TEKST OG FOTO

Hop og Ulstein møttes under arrangementet «Alle stemmer teller» som fant sted på Blå Kors og Hvite Bånd Dagsenter i Bergen et par uker før årets kommune- og fylkestingsvalg. Arrangementet var for utsatte mennesker i vanskelige livssituasjoner.

En håndfull fremmøtte traff KrFs Dag Inge Ulstein, Arbeiderpartiets Marte Mjøs Persen og Lillian Blom fra Sosialistisk Venstreparti. På menyen stod politisk prat, mingling, kaffe og kaker, samt innlegg fra politikerne med en klar oppfordring til å stemme ved kommune- og fylkestingsvalget.

HOP OG ULSTEIN benyttet anledningen til å ta en prat om politikk. Hop avslørte at han lytter til «Politisk kvarter» hver morgen på NRK radio. Han fortalte

også historier fra livet sitt til Ulstein.

– Det var et utrolig sterkt møte. Han var åpen og politisk engasjert, noe man kanskje ikke skulle tro ved første øyekast. Det viser hvor viktig det er å komme tett på mennesker, sa Ulstein. Han la til at han ikke kjenner så mange som lytter til Politisk kvarter hver morgen.

Ulstein fortalte at Hop understreket viktigheten av forebyggende arbeid blant unge mennesker.

– Det var noe som ikke var der for ham da han vokste opp, som han mener dagens unge mennesker trenger, sa Ulstein. KrF-politikeren mente forøvrig at det bør gjøres mye mer for mennesker som Torbjørn Hop, som behøver gode tilbud.

– Vi trenger mer rusomsorg, og vi kan klare å ta vare på disse menneskene på en bedre måte enn vi gjør i dag. Flest mulig av disse bør fanges opp og bli gitt et tilbud. Regjeringens opptrappingsplan er et godt trekk i riktig retning.

ARRANGEMENTET var et av flere i rekken i regi av «Alle stemmer teller». Prosjektet, som drives av Blå Kors Norge, ble gjennomført for første gang i forbindelse med årets kommune- og fylkestingsvalg. Alle stemmer teller skal gi utsatte mennesker i vanskelige livssituasjoner lyst til å engasjere seg i valget.

– I 2013 gjennomførte Blå Kors Danmark et lignende prosjekt i valgkampen. Der erfarte de at fra 2009 til 2013 økte valgdeltakelsen blant mennesker ved Blå Kors sine væresteder med nesten 20 prosent, forteller prosjektleder Anders Blixhavn.

talt med

VALG 2015

Dette inspirerte Blå Kors Norge til å sette i gang «Alle stemmer teller».

Prosjektet hadde lignende arrangement i Oslo, Gjøvik, på Nøtterøy, i Kristiansand, Lier, Drammen, Hamar, Fredrikstad, Sarpsborg, Trondheim, Ålesund, Bergen og Hønefoss.

– Vi erfarer at politikerforakten er stor blant noen av våre gjester. Mange mennesker med dystre framtidsutsikter ønsker ikke å stemme. Det vil vi gjerne gjøre noe med, sier Blixhavn.

Han synes møtet mellom Ulstein og Hop viste at politikere evner å møte ulike mennesker med verdighet og respekt.

Tore Vindenes, daglig leder for dagsenteret i Bergen, tror mange av gjestene på senteret føler seg som politiske ofre. Det finnes noen som er politisk bevisste, mens andre ikke er det.

– Mange har nok med å overleve fra dag til dag.

MARTE MJØS PERSEN fra Arbeiderpartiet syntes det var viktig å være tilstede på dagsenteret til Blå Kors.

– Jeg er opptatt av at alle skal bruke stemmeretten sin. Noe av det jeg liker aller best med demokratiet, er at hver stemme er like mye verdt. Alle er like, om man er finansbyrådd eller tigger, sa Mjøs Pedersen.

Hun benyttet muligheten til å oppfordre alle til å stemme. Det samme gjorde Lillian Blom fra SV. For henne er det viktig å tale de svakes sak:

– De sterke klarer seg selv.

Gigant hatten som slo alle rekorder!

– Gratulerer! Dette er faktisk verdens største strikkehatt, en hatt som skal bli til pledd som Blå Kors skal dele ut i vinter, smilte en opplagt statsminister Erna Solberg (H) under den populære Arendalsuka som gikk av stabelen i august.

ARENDA SUKA

AV IVAR EIDSA Tekst og Foto

Statsministeren gjestet den store standen som **Liv Aanby** og en rekke medhjelpere i Aust-Agder Høyre hadde rigget til på Sam Eydes plass i Arendal der den store strikkehatten var monteret.

– Den gamle rekordhatten fra 2008 hadde i følge Guinness Rekordbok en omkrets på 15,05 meter og en høyde på 6,90 meter. Politistasjonssjef **Jan Sverre Krogstad** i Arendal har målt den og her er resultatet! sa en spent Liv Aanby mens hun åpnet konvoluttene.

DER STOD DET SVART PÅ HVITT at gigant hatten hadde en omkrets på hele 18,52 meter og en høyde på 9,00 meter.

– Dermed har vi slått rekorden! Dette er verdens største strikkehatt, lo Aanby.

– Gratulerer så mye med en flott verdensrekord. Jeg må innrømme at jeg syntes det var et stort prosjekt å gå i gang med da Liv Aanby lanserte ideen, sa statsminister Erna Solberg.

– Det er et utrolig artig initiativ. Rekordforsøket viser at husfliden står sterkt i Høyre og at innsatsviljen er stor, sa en munter Erna Solberg til blakorskr.no, Blå Kors Kristiansand sin hjemmeside.

– **HVA TENKER DU** om at Aanby har valgt å samarbeide med Blå Kors om dette for derigjennom å sette fokus på det arbeidet som Blå Kors gjør?

– I vårt samfunn er det mye som er bra og fungerer godt. Men for mange er ikke livet så lett og de har behov for hjelp og oppfølging. Derfor er det arbeidet som Blå Kors gjør av stor viktighet. Vi trenger den frivilligheten som Blå Kors er en god representant for.

– Vi får til så uendelig mye mer i vårt samfunn hvis det kan etableres et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene som kan utfylle det tilbudet som det offentlige kan gi, la statsministeren til.

– **VI ER GLADE FOR DET FOKUSET** som er blitt satt på arbeidet til Blå Kors, sa generalsekretær **Jan Elverum** i Blå Kors. Han var også til stede ved den høytidelige stunden på Sam Eydes plass.

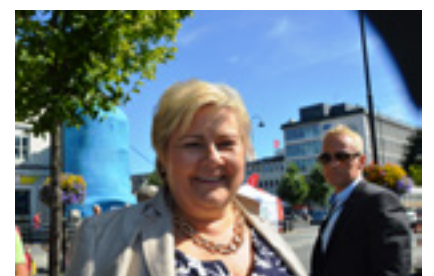
– Vi håper regjeringen følger opp det den har lovet om å sette økt fokus på dem som trenger det mest. I Norge

er det i dag over 6.000 bostedsløse og det er et stort behov for å øke innsatsen for disse. Vårt ønske er at regjeringen følger opp og bevilger mer penger som gjør at disse kan få et godt og verdig tilbud, sa Elverum.

Blå Kors var også til stede under Arendalsuka med egen informasjonsstand. Her ble kontakt med lokalpolitikere fra hele landet dyrket, og Blå Kors gjorde seg bemerket ved å spesialmikse 800 alkoholfrie «Arendalsdrinkere» til de besøkende.

– En fantastisk innsats ligger bak dette strikkeprosjektet, sa Arvid Solheim, daglig leder ved Blå Kors Kristiansand som tar i mot mange ullpledd til vinteren.

– Gratulerer så mye med verdensrekorden, sa statsminister Erna Solberg som berømmet det arbeidet som Blå Kors gjør.

Barna settes alltid i sentrum

165 er ukas tall. Et tall som handler om barn – og ansvar. Vi var på Lade Behandlingssenter Blå Kors (LBS) i Trondheim 29. september, og akkurat denne spesielle dagen hadde LBS et særskilt ansvar for hele 165 barn.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

Her er nesten samtlige barneansvarlige på Lade Behandlingssenter samlet. Bakerst (fra v): Petter Deraas, Siri Iversen, Tone Hestmo, Trond Andreassen og Bodil Myrvang. Foran (fra v): Line Haukø, Vigdis Kaspersen, Trine Ulvang, Bente Lund Krogh og Anniken Vandbakk

Plakaten henger i resepsjonen. Dagens tall er 165. Så mange barn har Lade Behandlingssenter et spesielt ansvar for den dagen Rusfri var på besøk.

– Det handler om å bevisstgjøre, og det handler om å konkretisere det ansvaret vi har, forteller **Vigdis Kaspersen** og **Trond Andreassen**.

Intervjuet med de to foregår naturligvis på Barnerommet på LBS. Barn og pårørende blir alltid godt ivaretatt.

Vigdis Kaspersen er koordinator for barneansvarlig personell, mens Trond Andreassen er faglig veileder for arbeidet rettet mot barn ved virksomheten.

I JANUAR BLE «FAGLIG FORUM FOR BARNEANSVARLIGE» oppretta på LBS. En bevisstgjøring som alt var godt i gang ble ytterligere styrket.

Forumet, som møtes annenhver uke, har to til tre ansatte fra hver av avdelingene på LBS. Og ett av de faste punktene er å telle barn. Hvor mange barn er pårørende til pasienter som er i behandling ved døgnavdeling eller poliklinikken på Lade nettopp denne dagen.

Dagens tall var altså 165. 165 helt ulike barn. 165 barn med helt ulike behov og ønsker. 165 barn som de ansatte på Lade har et helt spesielt ansvar for. Når de går innom resepsjonen blir de hele tiden minnet om dette tallet. Der henger alltid en plakat med det aller siste tallet.

– Det er ikke mer enn ti år siden vi ikke visste hvor mange barn som på en eller annen måte var berørt av det som skjedde på LBS. I 2009 ble vi pålagt å jobbe med barn som pårørende. I 2015 er dette noe av det viktigste vi holder på med i jobben vår, sier Vigdis Kaspersen og Trond Andreassen.

DET SISTE HALVE ÅRET HAR «DAGENS LBS-TALL» ØKT formidabelt. Alt annet enn tilfeldig. Det henger helt klart sammen med at «Faglig Forum for barneansvarlige» ble starta opp, og man har fått et økt fokus på barn som pårørende og det å invitere bar-

na til samtaler. Arbeidet som alt var i gang ble systematisert på en ny måte.

– Før forumet ble startet jobbet mange av de barneansvarlige internt på avdelingen sin. De jobba på en måte alene. Nå deler vi erfaringer. Vi snakker sammen på tvers av alle avdelingene våre. Vi jobber i samme retning, forteller de to ivrig.

De barneansvarlige setter seg kortsiktige og langsiktige mål for arbeidet som man blir påminnet i Faglig Forum.

Duen Kaspersen/Andreassen innrømmer at de er litt stolte over den jobben som blir gjort på Lade. Men de ser også at de har et stort og viktig arbeid foran seg. Det er viktig med fokus **hele** tiden.

- LADE BEHANDLINGSSENTER har kommet svært langt i det arbeidet vi gjør overfor pårørende, både barn og voksne. Det er et stort satsingsområde hos oss, og det er fint å se at dette arbeidet er skapt på grunn av entusiastiske medarbeidere, sier Vigdis Kaspersen og Trond Andreassen.

Barn av denne pasientgruppa har historisk sett vært en glemt gruppe. I 2009 fikk de en lovbestemt rett gjennom **Spesialisthelsetjenesteloven** og **Helsepersonelloven**. De gir enhver virksomhet to klart definerte oppgaver:

Barn skal bli forsvarlig ivaretatt som pårørende.

Virksomheter skal peke ut ansvarlige for å ivareta barna best mulig.

- HVORDAN GJØR DERE DETTE arbeidet i praksis?

– Våre pasienter får spørsmål om de har nær kontakt eller bor sammen med barn. Det kan være barn, barnebarn eller søsken. Vi kartlegger blant annet hva pasienten mener barnet vet om situasjonen. På mange måter en slags «barnesamtale» med pasienten. Hvis pasienten ønsker det blir barnet invitert til oss på Lade, alene

eller sammen med den voksne.

– Hvorfor er det så viktig at barnet kommer til dere?

– Det handler om å skape trygghet. Det hjelper kanskje barnet å se rommet til mor eller far. «Våre» barn er som barn flest, og de blir glade når de ser at mor og far får hjelp og at de har det bra.

- HVA SIER EGENTLIG UNGENE TIL DERE?

– Det er mye de lurer på og mye de vil ha svar på. Noe av det viktigste for oss er at barna ikke føler skyld eller skam. Mange gjør nemlig det. Vi vil også vite om barnet får hjelp og oppfølging der de er, forteller Vigdis Kaspersen og Trond Andreassen.

Intervjuet foregår altså i barnerommet på LBS. Et trivelig rom med litt leker og masse bøker beregnet på barn. Her inne kan barn på besøk være sammen med mor og far. Kanskje prate sammen med en behandler eller to. Atmosfæren skal være trygg for alle parter.

«Faglig Forum for barneansvarlige» møtes annenhver uke. Her forteller koordinator Vigdis Kaspersen hva som skjer på disse samarbeidsmøtene.

– Hvert barn vi har kontakt med den angjeldende dagen blir registrert. I tillegg til å gi en statusrapport fra hver avdeling drøfter vi kartlegging- og oppfølgingsarbeid. Vi gir råd til hverandre, og vi får en faglig veiledning fra Trond.

– En slik veiledning kan blant annet handle om hvordan samtaler med barn skal gjennomføres. Vi kan snakke om hvordan aktuelle samtaler har blitt gjennomført og få tilbakemeldinger på det, forteller Vigdis Kaspersen.

Blå Kors-arbeidet i Trondheim retter seg i sterk grad mot barn og pårørende. Kompasset og Barnas Stasjon er etablert midt i Trondheim sentrum, og flere av barna og familiene som har vært på Lade Behandlingssenter blir henvist hit.

Blå Kors – en pioner i

Avholdsbevegelsen var allerede veletablert med sine mange lag og foreninger da Blå Kors kom til Norge. Men mens avholdsbevegelsen kjempet for alkoholforbud, kjempet Blå Kors for alkoholikerne.

AV KINE SKYER

Blå Kors ble formelt etablert i Norge i 1906, 29 år etter selve grunnleggelsen i Sveits. Det hadde riktignok tidligere eksistert en blåkorsforening her til lands. Denne ble startet i 1888 av den danske paraplymakeren Aksel Jensen og hadde stasjon i Vaterland og Fjerdingen, men eksisterte bare noen få år.

Det var først i 1906 at blåkorsarbeidet kom ordentlig i gang og det var prest og sekretær i Kristiania Indremisjon, Ole Theodor Moe, som tok initiativ til stiftelsen etter å ha studert det pågående blåkorsarbeidet i København. Sammen med 10 andre dedikerte stiftet Moe landets første formelle blåkorsforening den 2. mars 1906. Slik ble Blå Kors først en arbeidsgren under Indremisjonen: en kristelig totalavholdsorganisasjon som skulle drive misjons- og hjelpearbeid blant (det datiden kalte) «drankere» tuftet på frivillighet og kristen nestekjærlighet.

KRONIKK

AVHOLDSBEVEGELSEN STO STERKT I NORGE ved starten av 1900-tallet. Det var en gjennomgående forestilling i norsk offentlighet at det fantes et alvorlig og omfattende alkoholproblem. På denne tiden dreide alkoholpolitikken seg fremfor alt om tiltak for å regulere omsetnin-

gen av alkoholholdige drikkevarer. De store avholdsorganisasjonene anså behandlings- og redningsarbeid overfor alkoholikere for å være en offentlig oppgave. Deres visjon var et samfunn fritt for alkohol, andre tiltak ble ikke ansett som ambisiøse nok. Hvorfor lindre symptomene når man kunne fjerne ondet ved roten?

Blå Kors så det annerledes og skilte seg således ut med sitt redningsarbeid. Det var en god kristens plikt å drive omsorg for «drikkfeldige» og andre som trengte hjelp og omsorg. Da Blå Kors ble opprettet ble det rapportert om over 1800 utsalgssteder for alkohol og over 9000 drankere i Kristiania. Alkoholmisbruk var en stor kilde til fattigdom og nød, og det var liten hjelp å hente for familiene som ble rammet. Noen form for understøttelse fra Fattigvesenet fikk man ikke, da drikkfeldige ble ansett som «uverdige trengende».

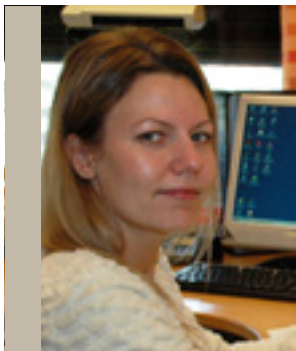
BLÅ KORS VOKSTE RASKT SOM ORGANISASJON, både i antall foreninger og i antall medlemmer. Landets andre blåkorsforening ble dannet i Fredrikstad allerede i januar 1907 med 120 medlemmer. Mange foreninger ble dannet i Kristiania-området i løpet av få år:

Sagene, Grünerløkken, Vika, Oslo (senere Gamlebyen), Rodeløkken, Homansby, Bogstadveien, Lakkegaten, Kampen, Bryn og Lillestrøm. Barne- og ungdomsforeninger, speidergrupper, kvinneforeninger, sang- og musikklag, kor og orkestre – mangfoldet var stort.

Det ble snart et behov for koordinering av foreningsvirksomheten. «Kristiania og Omegn krets av Det Blå Kors» ble dannet i 1909, som den første av et økende antall kretser rundt omkring i landet. Samme år ble også det første landsmøtet holdt med valg av landsstyre og presten Oscar T. Hvalbye ble valgt som Blå Kors' første landsformann.

Indremisjonen hadde gitt Blå Kors god etableringshjelp i startfasen. Både med lån av «Centrallokalet» i Møllergata 43 og fast spalteplass i deres eget blad «Bymisjonæren». Men med Blå Kors' raske vekst og derav økende hang til selvstendighet ble det et naturlig spørsmål om å løsrive seg fra Indremisjonen. Etter flere år med indre uenighet rundt emnet ble Blå Kors i 1917 formelt skilt ut fra Kristiania Indremisjon. På dette tidspunktet talte organisasjonen hele 12.000 medlemmer på landsplan.

HJELPEARBEIDET TIL BLÅ KORS TOK MANGE ULIKE FORMER. Som det står skrevet i Blå Kors' 50-årsberetning var det «ingen enkel affære å forkynde evangeliet for noen forfrosne og sultne hjemløse menn». Dermed ble de første bespisningsfestene for hjemløse og forkomne arrangert i lokalet i Møllergata 43 om høsten

KINE SKYER er arkivar ved Oslo byarkiv

« Avholdsbevegelsen sto sterkt i Norge ved starten av 1900-tallet. Deres visjon var et samfunn fritt for alkohol, andre tiltak ble ikke ansett som ambisiøse nok. Hvorfor lindre symptomene når man kunne fjerne ondet ved roten? Blå Kors så det annerledes og skilte seg ut med sitt redningsarbeid.

norsk rusomsorg

1906. Medlemmene dro selv rundt i gatene og inviterte til fest. «[...] våre første forkjempere stilte seg opp på øltønnen eller taburetten midt i dansesalen eller på en kasse på torget eller inne på gårdsplassen til 'gråbeingårdene' [...]». Løfte om smørbrød, kaffe og litt varme i kroppen lokket frem mang en drikkelig, og ved festens ende, etter både taler og sang, hadde et knippe nye sjeler tegnet medlemskap. Etter hvert som oppmøtet økte på leiet man de store dansesalene «Casino» i Pløensgate og «Frysjuhal» ved Grønlands torg til formålet.

Blåkorsstuer ble opprettet, i alt vet man om sju slike blåkorsstuer i drift bare i Oslo. Den første ble i 1907 startet av Grünerløkkens blåkorsforening på Schous plass 24, populært kalt «Strykejernet». Stuene skulle være en «nødhavn» for forkomne, med tilbud om mat og husly, og kunne huse opp mot 60 mann per dag. Men dørene stengte om natten og mange av dens gjester måtte da igjen ut på gata. «Blåkorsvennerne talte meget sammen om dette. Var det riktig at vi skrev disse hjemløse mennesker ind og avkrævet dem avholdsløfte, for så at la dem gå ut på vidotta, hvor fristelserne vilde møte dem allevegne og i alle former? Hadde man under disse omstændigheder ret til at vente, at de skulde kunne gennemføre sit forsett om avhold?»

I 1910 TOK BLÅ KORS DET NESTE SKRITT i denne saken ved å leie Dælenengens teglverks hovedgård i Seilduksgaten 41. Her innrettet de herberget «Blåkorsværn», et hjem

for hjemløse med plass til 30 mann. Dette var et samarbeid mellom de ulike foreningene i Kristiania der hver enkelt forening monterte hvert sitt værelse. Herberget huset hjemløse i over 10 år, da det ble flyttet til «Blåkorscentralen» i Storgata 38 i mai 1921. Der ble det senere også opprettet et eget kvinnehelberge.

Blå Kors ble tidlig overbevist om at det ikke var nok å tilby tak over hodet til «folk som ville reise seg». Disse måtte også få anledning til å tjene egne penger skulle det lykkes. Blå Kors forsøkte å oppdrive arbeidsplasser uten særlig hell. «Det var som regel meget vanskelig. Arbeidsgiverne visste jo hvad slags folk Blå kors væsentlig arbeidet med, og den slags mennesker skulde man ikke ha noget av». Slik ble idéen til om å starte egen arbeidsformidling.

Oppfinnsomheten var stor, hva kunne det ikke tjenes penger på! Blå Kors inngikk kontrakt med gårdeiere i byen om å rydde fortauene deres for snø og is om vinteren. Køen av arbeidsledige var lang utenfor Blå Kors sine lokaler, full av menn som håpet på å tjene en ærlig dagslønn. På en god snøværsdag kunne opp mot 100 mann være sysselsatt med snømåking ved en av de rundt 300 gårdene Blå Kors hadde avtale med. Videre samlet man inn avfallsartikler, reparerte og solgte videre. Brenselsforretning, vedhugging, feiing av gårdsrom, opprydning av loft og kjellere alt mulig slags «sjauerearbeid» sørget for jevne inntekter. «Det gir en ædel glæde at se et vrak bli forvandlet til en

mand, som ernærer sig selv på hæderlig vis».

HELT FRA STARTEN AV VAR DET ET BRENNENDE ØNSKE hos blåkorsfolk om å etablere et kursted for drikkfeldige. Et fåtall slike kuranstalter hadde eksistert, som «Heimdal» og «Tandem» opprettet på 1880-tallet. Disse ble drevet av privatpersoner, uten medvirkning fra verken avholdsbevegelsen eller offentlige myndigheter.

BLÅ KORS-ARKIVET

Høsten 2013 ble arbeidet med å ordne arkivet etter Blå Kors Norge igangsatt ved Byarkivet i Oslo. Nærmere 40 hyllemeter med protokoller og fotografier dokumenter over 100 års historie til en sentral aktør i utviklingen av norsk rusomsorg.

FAKTA

Bestyrer P. Hildemar («PH») Hansen, i Blå Kors Oslo krets, sammen med ivrige deltakere i Blå Kors' arbeidstjeneste: sjauere og flyttefolk. (Foto: Blå Kors' arkiv)

Blå Kors' aller første landsmøte i 1909. Den landsomfattende organisasjonen var et faktum. (Foto: Blå Kors' arkiv)

» Allerede på et medlemsmøte høsten 1906 tok Blå Kors initiativ til et samarbeid med andre avholdsorganisasjoner om å opprette en kuranstalt ved festningsanleggene på Ørje som nå sto ledige etter tilbake- trekkingen av militære styrker etter unionsoppløsningen med Sverige året før. Også et samarbeid med myndigheter og Den norske legeforening om opprettelse av kursted på Ørje ble vurdert. Noe samarbeid ble det verken med den ene eller den andre. I stedet kjøpte Blå Kors på egenhånd gården «Nordre Teiterud» ved Einafjorden på Toten i 1908. Salgssummen var svimlende 14.000 kroner. Gården fikk navnet «Blåkorshjemmet» og ble raskt Blå Kors' store hjertebarn.

DEN 1. APRIL 1909 ANKOM DE TO FØRSTE PASIENTENE Blåkorshjemmet, en gårdeier og en styrmann. Pasientene bodde i våningshuset på gården som hadde plass til ni pasienter totalt. Som navnet tilsier, skulle Blåkorshjemmet være nettopp det, et hjem. Ingen institusjonspreg og ingen tvang, pasientene skulle komme av fri vilje. Kuren besto av et regelmessig liv langt unna gamle fristelser. Gården ligger ca 400 m.o.h. og kunne tilby sunt gårdsarbeid i frisk luft. Bestemte spisetider, bestemte arbeidstider og bestemte hviletider, og faste klokkeslett for å stå opp og legge seg. Blåkorshjemmet var også et kristent hjem hvor andakter var faste innslag. Blå Kors var av den oppfatning at ingenting var mer kurativt enn om pasienten ble grepet av Gud, men dette var opp til den enkelte. Oppholdets varighet var normalt ett års tid, i alle fall ikke kortere enn seks måneder da det ble regnet som nytteløst.

Etter fire års drift brant hovedhuset på Eina ned. Dette var et voldsomt slag for Blå Kors, ikke minst økonomisk, men man fant en løsning, og 13. juni 1915 kunne man innvie hjemmet på ny. Den nye

hovedbygningen var større og mer moderne, og kunne ta imot 22 pasienter. Den inneholdt også bakeri, bryggerhus og bad i kjelleren. Kort tid etter bygget man ny driftsbygning og stabbur. Landbruksmaskiner, gårdsredskaper, hester og kyr ble kjøpt inn. Elektrisk lys ble innlagt og vannforsyningen utbedret. Men selv med betydelige statsbidrag var økonomien svært presset og ved landsmøtet i Drammen i 1920 ble det drøftet om man kanskje burde legge ned Blåkorshjemmet og selge eiendommen. Tanken ble skrinlagt raskt, for hjemmet «var tilblitt ved bøn og offer, og det måtte også ved bøn og offer kunne løftes op av hængemyren igjen.»

BLÅ KORS' FØRSTE GENERALSEKRETER gjennom mer enn 20 år, Ole Steffensen Isene, skrev levende i sine memoarer, «Minner om mangt», ikke lenge før han døde i 1943, at de uten offentlig støtte samlet inn penger fra dag til dag for å drive en omfattende virksomhet og kursted:

«Blå Kors startet som selvstendig landsorganisasjon i 1909 med tom kasse og uten så godt som en stol å sitte på. Vi leiet Seilduksgt. 41 og innrettet hjem for hjemløse, blåkorsstue, kontor osv., og vi ansatte bestyrerfolk der. Vi drev med bespisninger f.eks. på dansesalene. Vi betalte matbilletter, losjibilletter, reise penger osv. for mange.

Så kjøpte vi eiendommen Teiterud og innrettet der 'Blåkorshjemmet'. Vi ansatte og lønnet bestyrer og husmor og antok tjenestehjelp, og alle skulde lønnes. Vi tok imot pasienter på friplass; for få hadde såpass tro på dette nye med kursted og avvenning for alkoholister, at en vilde betale for å få anbrakt noen der. En fikk være fornoiet, hvis en fikk pasienter på friplass.

Hverken stat eller kommune hadde noe med den ting å gjøre å få folk inn på kursted. Og der var ingen edruelighetsnemder den gang til å ta seg av saken eller til å rådføre seg med eller i det hele få hjelp av. Og hverken kurstedet eller Blå Kors som organisasjon hadde noenslags offentlig støtte. Det var først senere, at vi fikk en smule statsbidrag.

Det hele måtte bæres ved frivillige bidrag. Og vi hadde desværre ingen pengemenn innen vår midte. Men offerkollekter og innsamlinger og utlodninger og blåkorsbøsen i gang nær sagt stadig. Og man tok av sin ringe råde og ga av 'et godt hjerte'».

Blå Kors har overlevd over hun-

dre år som organisasjon og har spilt en sentral rolle i norsk rusomsorgs historie. I takt med tiden og den økende profesjonaliseringen innen rusomsorgen, har Blå Kors endret seg langsmed. I dag driver Blå Kors 52 diakonale virksomheter i 15 fylker, har 2500 medlemmer og sysselsetter rundt 1000 mennesker. Verdigrunnlaget står fortsatt fast nå som i 1906: Hjelpe rusavhengige, utbre den rusfrie livsstilen og formidle det kristne budskapet gjennom ord og handling.

Kilder:

Oslo byarkiv, Blå Kors Norge, Fb 03, *Manuskripter*, Ole Steffensen Isene *Minner om mangt*, 1943
Oslo byarkiv, «Haabet» Blåkorsforening, Aa 01, Møtebok, 1915-1918

Litteratur:

Isene, Ole Steffensen (1931): *Et korstog i nutiden. Det Blå Kors i Norge gjennom 25 år. Bergen: A/S Lunde & Co Landsstyret for Det Blå Kors i Norge (1956): Under korsets merke. Det Blå Kors i Norge 1906 – 1956. Drammen: Centraltrykkeriet*
Hamran, Hageberg og Laahne (2006): *Himmel og jord i bevegelse. Blå Kors i hundre. Oslo: Press*

FRA MØTEBOKA TIL HAABET BLÅKORSFORENING (KRISTIANIA, 1915)

«Det var natten mellom lørdag og søndag etter nytaar d. å. som tanken om at danne en blaakorsforening her i dette lokale fødtes. Det skulde være en blaakorsforening for den øverste del av Grünerløkka vesentlig. Det var trist at se, at ellers snille og bra folk hadde det vondt etter at ha været sammen med venner - med venner som brugte rusdrik til at hygge sig med. Trist at læse om at det i 1914 var begaaet 19.061 drukenskapsforseelser i Kristiania og over 14.000 hadde været arresteret for drukkenskap. Hvor mange barnelidelser med vaagne nattemer ligger der ikke bak disse 14.000 i arrest. Og ikke nok med arrest, men derefter fængsel paa vand og brød for noget over 1000. Ja, netop i kveld naar vi er sammen her til stiftelsesfest vet jeg om barn som i dag har spurt: hvor er pappa? hvor er pappa? Og mamma stakkar maa tie med sandheten at pappa er i fængsel.

Nu vil vi i blaakorsforeningen Haabet være disse lidende barns haap og trøst. Vi vil være pappas sande ven som ikke lokker ham med rusdrik, nei vi vil be ham ind her til vore møter, og her skal han gjennom deilig musik, sang og tale høre om ham som aat og drak med syndere, om ham som kan frigjøre enhver bunden og sætte haap der hvor alt er haapløst.»

Blå Kors Kisumu – idealister med mål og mening

Representanter for Blå Kors Norge fikk nylig besøke Blå Kors-gruppen i Kisumu Vest i Kenya. Her drives et stort arbeid med barnefamilier som er rammet av rus. Et imponerende arbeid som drives av lokale krefter med få materielle og økonomiske ressurser – men desto rikere på menneskelige ressurser og engasjement.

AV EVA FRYDENBORG TEKST OG FOTO

Programmet som drives av Blå Kors i Kisumu involverer i dag 280 barn. Kriteriet for deltakelse er at en av de nærmeste omsorgspersonene har problemer med rus. Barna er med på ulike aktiviteter, noe sport og lek, men mye er målrettet støtte for at barna skal makte å gjennomføre skolegangen og håndtere livssituasjonen sin best mulig.

Alle foreldrene involveres i programmet. Ved å støtte barna sine får de også motivasjon til å redusere rusmisbruket. Det er startet en rekke selvhjelpsgupper for foreldrene. Disse møtes på lørdager på Blå Kors Kisumu sitt senter, samtidig med at barna deltar i aktiviteter. Gruppene snakker om rus, men hjelper også hverandre med andre aktuelle tema, som økonomi og arbeid.

BLÅ KORS NORGE HAR BIDRATT inn i Blå Kors Kisumu sitt løpende arbeid med lokal og regional alkoholpolitikk. Blå Kors Kisumu ønsker å beskytte barn og unge mot skadelig bruk av alkohol. I Kenya skal det vedtas lokale lover på alkoholfeltet i 47 ulike regioner/fylker. Her er naturlig nok alkoholindustrien interessert i å påvirke lovgivningen i liberal retning. Blå Kors Norge har holdt kurs om effektiv

alkoholpolitikk. Her var deltagere både fra Blå Kors Kenya, andre organisasjoner i Kenya og fra fylkesadministrasjonen i Kisumu. Kursdeltakerne ga uttrykk for å ville arbeide sammen for gode lover og effektiv implementering. Det kom også fram et ønske om å ansvarliggjøre politikerne slik at en best mulig alkoholpolitikk ble ført.

ARBEIDET HOS BLÅ KORS KISUMU binder praktisk hjelpearbeid blant sårbare barn sammen med politisk arbeid der målsettingen er å beskytte barna gjennom gode lover og effektiv implementering av lovene. Dette er et arbeid som inspirerer, og som Blå Kors Norge vil følge videre og bidra inn i.

Under besøket tidligere i høst traff vi Douglas som er 14 år. Douglas er et av barna som er med i Blå Kors Kisumu sitt arbeid. Han har bodd på gata og hos en onkel som er rusmisbruker. Nå får han hjelp fra Blå Kors Kisumu.

– Når jeg blir voksen skal jeg bli ingeniør. Og jeg skal hjelpe barn som trenger det. Hvis jeg ser barn som bor på gata som trenger hjelp, skal jeg hjelpe dem. Eller så skal jeg starte et hjem der de kan bo, sier han bestemt.

Aktivitetene er i gang i regi av Blå Kors Kisumu i Kenya.

Douglas (14) går med et budskap på t-skjorta si: «Alcohol is a problem. ACT NOW!»

Ny konsul for Lesotho

Trond Filberg (52), tidligere informasjonssjef og «Lesotho-sekretær» i Blå Kors Norge, ble 1. september 2015 utnevnt til honorær konsul for Lesotho i Norge.

Filberg etterfølger **Jens M. Stranheim** som har takket av. Det betyr at begge de to siste konsulene for det afrikanske landet Lesotho har hatt Blå Kors-bakgrunn. Stranheim var tidligere direktør ved Borgestadsklinikken i Skien og leder av sosialrådet i Blå Kors.

Det var ambassadøren til Norge, **Paramente Phamotse**, som fra ambassaden i Dublin meddelte utnevnelsen etter at den var blitt signert av parlamentet i Lesotho og **Kong Letsie III**. Deretter ble utnevnelsen anerkjent av Utenriksdepartementet i Norge ved statsråd Børge Brende.

Vervet som konsul innebærer først og

fremst å fremme Lesothos interesser i Norge og å bygge nettverk mellom landene. Nordmenn har ikke visumplikt til Lesotho. Det er derfor ikke konsulære oppgaver knyttet til vervet.

Trond Filberg går til oppgaven med dydmykhet og engasjement:

– Jeg tror våre to land har mange spennende samarbeidsmuligheter framover, blant annet innen vannkraft og handel, organisasjonsliv samt turisme og friluftsliv, innen fritidsaktiviteter som ski og terrengsykling, sier han i en kommentar.

Trond Filberg besøkte Lesotho første gang i 1991 i anledning åpningen av Blå

Kors-senteret Thaba Bosiu Centre (TBC). Filberg var da ansatt i Blå Kors for å drive koordinering og fundraising for TBC-prosjektet. Sist gang han besøkte Lesotho var i 2011 i forbindelse med senterets 20 års-jubileum. Han møtte ved den anledning flere ministre og embetsmenn som styreleder i «Friends of Lesotho Association in Norway», den norske venneforeningen for Lesotho.

Trond Filberg er til daglig kommunikasjonsleder i Misjonsforbundet. Vi gratulerer med utnevnelsen og ønsker alt godt i tjenesten! SG

Trond Filberg er blitt honorær konsul for Lesotho i Norge. (Foto: Hanna Filberg)

Programansvarlig barn og ungdom, Amund Gillebo, ønsker Catherine Bradley Hessen velkommen til fornyet innsats for «Aktivitet, hjem og opplæring». (Foto: Steinar Glimsdal)

MØT NYANSATT PROSJEKTLEDER I BLÅ KORS UNG:

CATHERINE BRADLEY HESSEN

I forbindelse med at prosjektet «Aktivitet, hjem og opplæring» forhåpentligvis får prosjekttilskudd og lanseres i flere byer fra 2016, er Catherine Hessen nylig blitt engasjert i en mindre prosjektstilling for Blå Kors Ung ved hovedkontoret til Blå Kors Norge ut 2015. Hun vil fortsatt bo og arbeide i Ålesund, men vil også reise til Oslo og andre steder i forbindelse med sitt nye engasjement.

Catherine er 43 år, gift med Frode og har fire barn, hvorav to som fortsatt bor hjemme. Det er Sienna på snart fire år og Isabel på 10 år. Catherine er utdannet adjunkt og har videreutdanning innen IT. Hun er ansatt i en halv stilling som daglig leder/prosjektleder i Blå Kors Ung Ålesund, og nå også i en kvart stilling som prosjektleder i Blå Kors Ung sentralt. Hun begynte som leder av frivillige i Blå Kors Ung Ålesund i fjor, og fikk tilbud om en deltidsstilling lokalt i vinter.

- DET KREVES STOR ARBEIDSSINNSATS og høy grad av engasjement for å etablere et nytt konsept, men motivasjonen er å se

gleden og interessen hos ungdommene for det vi tilbyr dem, mener Catherine.

– Prosjektet vårt i Ålesund, «Aktivitet, hjem og opplæring», er et rusforebyggende tilbud for ungdom mellom 12 og 16 år bosatt i Ålesund. Vi har gått fra å starte opp med et tilbud til ungdom to dager pr uke, til fire-fem dager pr uke i løpet av kort tid, sier Catherine.

TILBUDET DRIVES AV FRIVILLIGE MEDARBEIDERE, og Catherine koordinerer arbeidet, i tillegg til å delta aktivt i selve arbeidet med ungdommene.

– Jeg trives godt med å være sammen med ungdommene «mine», men også den

delen av arbeidet som innebærer samarbeid med ulike faginstanser som skoler, politi, barnevern osv. Arbeidet er svært variert, og bare fantasien setter grenser for hva vi kan få til, sier en ivrig Catherine.

Fritiden bruker hun i hovedsak på sin familie, og hun er interessert i friluftsliv og fotografering, i tillegg til sitt frivillige engasjement i BKU Ålesund.

KORPSTING FOR SPEIDERNE

Helgen 11.-13.september samlet 35 Blå Kors Speidere seg på forsamlingshuset på Lye som ligger i Time kommune i Rogaland. Den nye speidergruppen i Blå Kors, Lye BKS, var vertskap.

FREDAG KVELD, da alle omsider var kommet frem, disket Lye speidergruppe opp med deilig hjemmelaget pizza. Når maten var spist skulle leiren reises. Flere av gruppene kom frem etter mørkets frambrudd og fikk dermed den krevende oppgaven å sette opp lavvoer nærmest i blinde.

LØRDAG MORGEN var det duket for det årlige korpstinget, speidernes årsmøte. Etter møtet hadde de «gamle» speidergruppene planlagt aktiviteter som de lærte vekk til Lye. Speiderne ble delt i tre grupper og rullerte mellom aktivitetene. Vennesla BKS stilte med tennbrikett-laging, forsegling av fyrstikkeske og orientering med GPS. Kristiansand BKS stilte med båltenning uten fyrstikker og fakkellaging. Etter aktivitetene samlet alle seg for en tur til Lyefjellet for å se på utsikten og

vindmøllene der. Da vi kom opp i fjellet blåste vi nesten vekk.

DA MØRKET FALT PÅ var det tid for leirbål. Alle speiderne fikk tent fakkelen sin og gikk samlet i fakkeltog opp til bålplassen. Til leirbålet hadde gruppene forberedt ulike innslag som sang, mimelek og opptreden. Som takk for godt vertskap, og som en velkomst til BKS-familien, fikk Lye en hjemmelaget felgbålpanne og et Blå Kors-flagg.

SØNDAG deltok speiderne på gudstjenesten i Lye forsamlingshus. Speiderne hadde ansvar for søndagsskolen og barna fikk prøve seg på ulike speideraktiviteter.

Takk til Lye Blå Kors speidergruppe for et flott korpsting!

Cathrine Solvang Sundal

KJØR DEBATT heter et prosjekt Blå Kors har igangsatt for å få de politiske ungdomspartiene til å delta mer aktivt i alkohol- og rusdebatten. I september deltok Kjør debatt som medarrangør sammen med Barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo (UngOrg) i en «Ny debatt» på Litteraturhuset. I den engasjerte paneldebatten deltok (fra v) Mats Skaar (KrFU), Ina Libak (AUF), Morten Grinna Normann (Unge Venstre) og Heidi Fuglsang (Høyres Studenterforbund). Anders Blixhavn er prosjektleder for «Kjør Debatt». (Foto: Steinar Glimsdal)

Pøsegrillingen er i gang over bålet på feriens «indianerdag».

Der drømmer blir virkelighet

«Jeg har fått alt jeg har ønsket meg!» Det var skussmålet en av de unge deltakerne ga Blå Kors' familieleir i fjor. Leirsjef Synnøve Borgli blir rørt når hun tenker på guttungen som spurte om han fikk lov til å beholde inngangsbåndet til Lekeland slik at han kunne vise det fram til klassekameratene sine.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

I år er det tredje sommeren på rad at Blå Kors-foreningen «Lysglimt» fra Gran på Hadeland arrangerer familieleir. På det populære leirstedet Skogstad på Eina i Vestre Toten var 21 barn, tre foreldre og ni voksenledere samlet i overgangen juni/juli til en uke med et mangfold av sommeraktiviteter, alt hva barn mellom fire og 15 år kan ønske seg.

DAGEN VI BESØKTE LEIREN var det «indianerdag» med oppsetting av tre store tipi-er, istandsetting av en poncho til hver av deltakerne og et bord i hver leir, krigsmaling, båltenning og steking av pinnebrød. Konkurranser hører med og denne dagen går det i bueskyting, kubbekasting og trillebårløp. Været var

på topp, engasjementet hos deltakerne likeså. Barna så ut til å stortrives.

Hver dag begynner med flaggheising etter frokost, og på indianerdagen er det nestor og primus motor i «Lysglimt», Åge Bjerke (77), som deler tanker rundt et ord: Ord for dagen er «kjennskap».

DELTAKERNE KOMMER for det meste fra Hadelands-området og Synnøve Borgli kan fortelle at det er en fin blanding av tidligere og nye deltakere på årets familieleir. Synnøve har bakgrunn som lærer både fra barnehage og barneskole. Hun er godt utrustet til å være leirsjef.

– Det er et privilegium å få være med her som frivillig, sier hun.

Familieleiren, et tilbud for familier som

Per Siegel viser hvordan et leirbord kan monteres.

Leirsjef Synnøve Borgli og altnuligmann Åge Bjerke, far og datter, brenner for ferietilbud i regi av Blå Kors.

Så var de tre tipi-ene tilhørende stammene «Mammut», «Bronto» og «Esel» endelig oppe.

Bueskytter og kunst- og håndverkslærer fra Gran, Allan Andersson, instruerer om sikkerhet og skyteteknikk. Stammen «Esel» gikk av med seieren i skytekonkurransen.

av økonomiske grunner ikke kan dra på sommerferie, har fått økonomisk støtte fra Gran kommune mens deltakerne hver betaler 950 kroner for kost, losji og et mangfold av aktiviteter i en uke. Markedsføringen av leiren har skjedd gjennom barnevernet og den kommunale helsetjenesten.

EKTEPARET INGER LISE OG PER SIEGEL er aktive i organisasjonen Civitan på Hadeland og er blant de frivillige som er blitt mønstret til familieleiren.

– Dette er en svært meningsfull måte å tilbringe en sommeruke på, kommenterer Per. Han og Inger Lise veileder barna med liv og lyst i pinnebrødsteking og bueskyting.

– I Civitan er vi opptatt av å bruke idrett i kampen mot rus, og å bruke den som en positiv aktivitet for psy-

kisk utviklingshemmede. Det er alltid hyggelig å bli spurt av Åge og Blå Kors om å stille opp her. Så stiller de i neste omgang opp for oss, forteller Per Siegel med et smil.

BLÅ KORS-FORENINGEN «LYSGLIMT» har 17 medlemmer. Foreningen satser friskt på familieleir også vintertid, og de har fått offentlig støtte til et omfattende oppfølgingsprosjekt rettet mot LAR-pasienter. Foreningen har mange jern i ilden.

Deltakerne på familieleiren på Skogstad kunne i fortsettelsen av indianerdagen se fram til eventyrstund i stor lavvo, kanopaddling og bading i deilige Einafjorden, natursti og fotballkamp – for å nevne noe. Vi må spørre som trubaduren Lillebjørn Nilsen: Kunne en bedre ha det?

BLÅ KORS-FERIER

Ferier ble i år arrangert av flesteparten av de seks Barnas Stasjon i Blå Kors.

Blå Kors Kristiansand var teknisk arrangør for to ferietilbud i år på Birkeland i Aust-Agder. Her inviteres deltakere fra hele landet, og det var rundt 80 feriegjester som var med i år. De to ferieukene var fullt tegnet i lang tid før sommeren.

Blå Kors Ferier i Kristiansand har vært distributør av 1300 donerte overnattinger på campingplasser og feriesentre på Sørlandet. Denne store gaven kommer fra 12 ulike campingplasser i begge Agder-fylkene. De har gått sammen og gitt disposisjonsrett til familier som faller utenfor mulighetene for hytteferie - og til Blå Kors sitt nettverk av frivillige.

Dette er de 12 campingplassene som er gått sammen denne sommeren om å gi 1300 feriesenger til dem som trenger det: Lovisenberg Familecamping i Kragerø, Sørlandets Feriesenter i Risør, Moen Camping Risør Resort, Hove Camping på Tromøy, Moysand Familecamping i Grimstad, Tingsaker Familecamping i Lillesand, Skottevig Feriesenter i Høvåg, Kristiansand Feriesenter, Hamre Familecamping i Kristiansand, Roligheden Camping i Kristiansand, Åros Feriesenter i Søgne, Neset Camping i Byglandsfjord og Åseral Hytteservice.

CHRISTMAS WITH | NORDIC TENORS

Med Øystein Lund Olafsen
Regi: Mikael Neumann

25.nov Rådhuseteateret, Kongsvinger
26.nov Biorama, Holmestrand
28.nov Sjøborg Kulturhus, Ulsteinvik
29.nov Sogndal Kulturhus
30.nov Førdehuset
01.des Grieghallen, Bergen
02.des Oseana, Os
03.des Festiviteten, Haugesund
04.des Åkra Kirke, Karmøy
05.des Stavanger Konserthus
06.des Buen Kulturhus, Mandal
07.des Arendal Kulturhus
08.des Oslo Konserthus

09.des Bølgen Kulturhus, Larvik
10.des Kilden, Kristiansand
13.des Askim Kulturhus
14.des Ibsenhuset, Skien
15.des Lillestrøm Kultursenter
16.des Maihaugen, Lillehammer
17.des Olavshallen Trondheim
18.des Otta Kulturhus
19.des Vestre Toten Kulturhus
20.des Nøtterøy Kulturhus
21.des Bærum Kulturhus
22.des Drammen Teater

Billetter på de lokale kulturhus og deres utsalgssteder.
www.nordictenors.no

THON
HOTELS

– Samarbeidet gir både ABUP, Avdeling for barn og unges psykiske helse, og Blå Kors et større handlingsrom, sier Gro Anita Kåsa Poulsen her flankert av Arvid Solheim (til v) og Karl Erik Karlsen.

Møteplassen og konsertstedet Haven var fullsatt da Karl Erik Karlsen inntok scenen.

Karl Erik Karlsen fra ABUP Kristiansand godt backet av dyktige korister nådde fram til publikum med sine sanger.

– Det er slik vi må gjøre det!

MØTEPlass

– Konserten er et godt og synlig bevis på hva samarbeidet mellom Blå Kors Kristiansand og ABUP, Avdeling for barn og unges psykiske helse, kan innebære i praksis. Det gjelder å skape felles møteplasser for de mange som trenger det.

AV **IVAR EIDSAA** TEKST OG FOTO

Gro Anita Kåsa Poulsen fra ABUP Sørlandet sykehus HF var full av lovord om konserten «Fred og uro» som avdelingsleder ved ABUP Kristiansand, Karl Erik Karlsen, gjennomførte tidligere i sommer.

– Konserten er første synlige steg ut når det gjelder å nå dem som både vi ved ABUP og som Blå Kors Kristiansand ønsker å nå, sier Karlsen.

ABUP HAR SAMARBEIDET NÆRT med Blå Kors i å utvikle «Haven-konseptet». I hagen mellom det gamle bygget til blomsterutsalget Anemone og kontorbygget til Blå Kors Kristiansand er det blitt etablert en musikkscene og en møteplass.

– Ungdommene i «kickoff-gruppen» hos ABUP er blitt tatt med på råd for hva Haven-konseptet kan inneholde, sier Kåsa Poulsen.

– Vi prøver å dra i gang et felles ungdomsarbeid mellom ideelle organisasjoner og våre ungdommer som enten har gått i terapi hos oss, kjenner noen som har gjort det eller har foreldre som sliter. Det å dra alle i en retning som vi kan stå for, er poenget for oss, sier hun videre.

– **ANDRE VI ØNSKER Å NÅ**, er de mange ungdommene som ikke har en møteplass, og som blant annet er å se utenfor McDonald's og 7-Eleven i Markensgate. En møteplass som Haven er en ypperlig anledning til å møte ungdommene på deres egne premisser, sier hun.

Haven-prosjektet og konserten til Karl-sen er imidlertid ikke det første prosjektet som ABUP og Blå Kors i Kristiansand har samarbeidet om. Kåsa Poulsen forteller at ABUP har vært mye inne med faglige råd og innspill i forbindelse med etableringen av tilbudet «Snakk om Mobbing».

– Den gangen begynte snøballen å rulle. Vi fant tonen, og vi så at Blå Kors har flotte og gode lokaler, mens vi hadde en rekke ungdommer som trenger hjelp og oppfølging. Det ønsket vi å gå sammen om å gjøre noe med, sier hun.

– **MEN HVORFOR BLÅ KORS?** En oppfatning mange har er at Blå Kors i Kristiansand hovedsakelig hjelper slitne alkoholikere?

– Det tror jeg fortsatt er en oppfatning mange har, selv om Blå Kors har etablert mange ulike tilbud, betydelig flere enn mange er klar over.

– Hvor viktig er en slik scene som Haven i arbeidet med å nå de ungdommene som av ulike årsaker sliter?

– Det er svært viktig. Behovet for et sted som ikke er McDonald's, for et sted som er rusfritt, som er tilgjengelig, og hvor det er personer som har en ballast som gjør at ungdommen kan få de gode samtalenes dersom ungdommen ønsker det.

GRO ANITA KÅSA POULSEN FORTELLER at det arbeides aktivt for å skape gode tilbud utenom konsertene.

– Vi er i en prosess hvor vi vurderer om

vi skal flytte og gjennomføre noen av gruppesamtalene våre til Blå Kors Kristiansands lokaler. Det er et viktig moment å kunne legge tilbudene til sentrum. Ungdommen i dag må benytte buss for å komme til oss. Ved å legge et tilbud til sentrum, blir tilbudene lettere tilgjengelig fordi reiseveien blir enklere, kortere og raskere.

– Hvordan utfyller ABUP og Blå Kors Kristiansand hverandre?

– Et forhold er at vi jobber sammen mot samme sak, nemlig med å nå mennesker. Samarbeidet vil gi både ABUP og Blå Kors et større handlingsrom. Så har vi begge ledere som tør å se stort på ting og ser muligheter. Det er en klar fordel. Vi har også begge et godt nettverk hvor det er naturlig å trekke tidligere brukere inn som frivillige. Det at ungdommen kan møte personer som har vært gjennom det de selv erfarer og sliter med, er en klar fordel.

– **HVILKEN OPPFORDRING HAR DU** til dem som andre steder i landet driver samme typen arbeid som det ABUP gjør?

– Gjør noe sammen! Man kan gjøre betydelig mer dersom man samarbeider med andre. Det å gå sammen om deler av arbeidet, gjennom konsserter og kampanjer, kan slå svært positivt ut.

– ABUP er et offentlig tilbud, Blå Kors er et privat tilbud. Er det mulig for et offentlig hjelpetilbud å skulle samarbeide med et privat hjelpetilbud?

– Så absolutt. Vi står sterkere om det samarbeides, og tilbudene vi kan gi dem som trenger det, kan bli bedre. Min klare oppfordring er å gripe sjansen, avslutter Kåsa Poulsen entusiastisk.

Blå Kors krever øremerkede midler til kommunene

Blå Kors er godt fornøyd med at regjeringen, ved helseminister Bent Høie, forplikter seg til å øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 milliarder kroner de neste fire årene.

– Men en historisk god satsing kan like gjerne bli en historisk glipp om man ikke øremerker midler til kommunene, sier Jan Elverum, generalsekretær i Blå Kors.

AV STEINAR GLIMSDAL

Elverum ønsker en forpliktende opptrapping velkommen, og mener at det er på tide at ruspasienter blir prioritert. Han viser til den siste undersøkelsen til Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten som viser at ruspasienter er den gruppen som er minst fornøyd med behandlingen de får. For få ansatte og for lite kompetanse, er blant forklaringene som gis.

–OVER 6000 MENNESKER ER BOSTEDSLØSE, og av disse har mer enn halvparten et rusproblem. Alt for ofte opplever vi i Blå Kors at pasienter skrives ut uten at kommunene er i stand til å gi deM oppfølgings-tilbud eller en bolig. Da blir rusbehandling å kaste blå i øynene på folk. Den manglende oppfølgingen blir et nederlag som den rusavhengige må bære alene, sier Elverum.

Verdens overdosedag 31. august ble markert i mange norske byer i år. Regjeringen og samarbeidspar-

tiene Venstre og KrF valgte denne dagen til å fortelle velgerne at de var enige om en opptrapping på rusfeltet, samt at man skal bedre botilbudet for rusavhengige, ha en systematisk oppfølging av barn som har foreldre med et rusproblem og få på plass alternativ soving, slik at rusavhengige får behandling framfor straff.

– 260 MENNESKER DØR ÅRLIG AV OVERDOSER I NORGE. Derfor er det så viktig å løfte omsorgen for de aller svakeste, sa Venstres helsepolitiske talsmann, Ketil Kjenseth, til NTB under pressekonferansen som var lagt til Tyrilistiftesens lokaler på Kampen i Oslo. På presstreffet var også helse- og omsorgsminister Bent Høie (H), Kari Kjønaas Kjos (Frp), Olaug Bollestad (KrF) og Tone Wilhelmsen Trøen (H) til stede.

Opptrappingsplanen for rusfeltet fremmes for Stortinget denne

høsten, og skal altså ha en ramme på 2,4 milliarder kroner i perioden 2016-2020. Elverum mener at dersom man får til et sammenhengende behandlingsforløp, kan antall overdoser reduseres.

— Vi vet fra undersøkelser at det er noen grupper mennesker som har en særlig forhøyet risiko for å dø av overdose. En undersøkelse av overdoser i Oslo viste at bostedsløse og de som nettopp var skrevet ut fra behandling eller sluppet ut av fengsel, var særlig utsatte. Skal regjeringen lykkes må de øremerke midler til nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak i kommunene, slik at det blir en reell satsing, avslutter Elverum.

Helseminister Bent Høie og regjeringen forplikter seg til å øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 milliarder kroner de neste fire årene. (Foto: HOD)

Regjeringen vil tillate «nøktern»

Fra 1. november lover regjeringen at det skal bli «enklere for forbrukere å få nøktern informasjon om alkoholholdige drikker i kanaler som forbrukeren selv oppsøker». Helse- og omsorgsdepartementet har vedtatt endringer i alkoholforskriftens bestemmelser om alkoholreklame.

AV STEINAR GLIMSDAL

Endringene åpner for at produsenter og grossister kan gi nøktern informasjon, herunder bilder, om produktene på sine hjemmesider, samt på arrangementer som messer, omvisninger og kurs. Det åpnes også for produktbilder i Vinmonopolets nettbutikk.

I en pressemelding understre-

ker regjeringen at forbudet mot alkoholreklame er et viktig alkoholpolitisk virkemiddel, og at «det er et mål å opprettholde et strengt og effektivt reklameforbud». Regjeringen mener allikevel at samfunnsutviklingen og praktiseringen av reklameforbudet har ført til et behov for å foreta «visse

presiseringer av og justeringer i forbudet». Endringene presiserer hvilken informasjon salgs- og skjenkesteder kan gi om den alkoholholdige drikken de selger.

REGJERINGEN TENKER SEG at det skal bli enklere for bransjen å forholde seg til regelverket gjennom

Blå Kors' første russpesialist

Overlege Guttorm Frøholm (bildet) ved Borgestadklinikken har i sommer, som den første i Blå Kors, fått godkjenning som «spesialist i rus- og avhengighetsmedisin». Det er all mulig grunn til å gratulere!

AV HILDE EVENSEN HOLM/STEINAR GLIMSDAL

Det er Helsedirektoratet som godkjenner søknader fra leger som har lang erfaring fra rusfeltet og som ellers har den bakgrunn som kreves for godkjenning som spesialist. **Guttorm Frøholm** har i tillegg til årene ved Borgestadklinikken også sykehuspraksis både fra somatikk og psykiatri.

Avdelingsoverlege ved Borgestadklinikken, **Yngvar Thorjussen**, sier det er svært viktig for klinikken å ha legespesialister.

– Det sikrer et høyt faglig nivå på legetjenestene for pasientene og det er en forutsetning å ha spesialist innen rus- og avhengighetsmedisin for at klinikken skal kunne tilby utdanning av legespesialister, LIS-leger, innen dette feltet.

**THORJUSSEN FORTELLER AT BORGE-
STADKLINIKKEN** vil søke om å bli utdanningsinstitusjon i Telemark for legene i rusfeltet. Klinikken regner dessuten med å ha fem leger med russpesialitet innen mars 2016.

– Enkelte av disse legene vil inneha dobbeltspesialitet, både rus- og psykiatri. Vi har også en spesialist i allmennmedisin blant LIS-legene.

Dette gir et prosentvis høyt antall spesialister i legegruppen og er en trygghet for både pasienter og oppfølgingen av LIS-legene her ved Borgestadklinikken, sier Thorjussen.

VEIEN FRAM TIL EN EGEN SPESIALITET FOR LEGER I RUSFELTET har vært lang. I 2010 gikk Den norske legeforening inn for det og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) opprettet spesialiteten i 2012. Helsedirektoratet har på vegne av HOD utarbeidet regelverket for godkjenning av leger etter overgangsordningen før utdanning av legespesialister (LIS-leger) kommer i gang.

Norsk forening for rus- og avhengighetsmedisin kunne i mai på Legeforeningens hjemmeside gratulere landets aller første spesialist i rus- og avhengighetsmedisin, **Rune Tore Strøm**, overlege ved Avdeling for rus- og avhengighetsbehandling ved Oslo universitetssykehus. Han blir presentert, ikke bare som Norges, men verdens første spesialist i rus- og avhengighetsmedisin. Vi er med andre ord midt inne i et stort løft for rusfeltet i Norge.

Guttorm Frøholm er blitt Blå Kors' første sertifiserte russpesialist. (Foto: Hilde Evensen Holm)

alkoholinformasjon

klarere rammer for hva som er tillatt og ikke. «Tilpasning til den teknologiske utviklingen og å imøtekomme forbrukernes behov og forventninger til faktainformasjon om alkoholholdig drikk er også en målsetning bak endringene,» står det i pressemeldingen.

Dette skal gi forbrukere som ønsker faktainformasjon om alkoholholdig drikk bedre mulighet for å finne denne informasjonen. En viktig forutsetning som ligger til grunn er at informasjonen kun kan gis i kommunikasjonskanaler som må oppsøkes av dem som ønsker denne informasjonen. En annen forutsetning er at den informasjonen som

tillates, må være «nøktern, faktabasert og ikke gå lenger enn det som er nødvendig for at forbrukerne skal få informasjon om produktenes egenskaper».

Helsedirektoratet skal komme med nærmere informasjon om innholdet i endringen i sin håndbok til alkoholregelverket og vil også avholde informasjonsmøte om endringene før de trer i kraft.

ACTIS, SOM ER RUSFELTETS SAMARBEIDSORGAN, er negative til liberaliseringen. Den uthuler forbudet mot alkoholreklamemener organisasjonen, i følge Aftenposten.

– Den bidrar til flere gråsoner og

en større usikkerhet om hva som er tillatt og ikke. Det er et skritt i feil retning, sier generalsekretær Mina Gerhardsen i Actis i en kommentar.

Gerhardsen tror forslaget innebærer en svekkelse av reklameforbudet og mer reklamelignende alkoholomtale.

– Mer reklame kan føre til økt forbruk, noe som er negativt for helsen. Når alkoholbransjen er så positive til dette er det grunn til å tro at de håper det vil gi økt salg, og ikke for eksempel kunnskap om sammenhengen mellom alkohol og kreft, uttaler Actis' generalsekretær. Hun er redd for at alkoholbransjen vil prøve å tøye de nye reglene.

Barn i faresonen

 Lørenskog kommune Rus og Psykisk Helse lorenskog.kommune.no	 Lenvik kommune lenvik.kommune.no	 Nærøy kommune rus- og psykiatritjenesten naroy.kommune.no	 Marnardal kommune NAV Marnardal	 Askøy kommune Rus og Psykisk Helsetjeneste askoy.kommune.no	 Trondheim kommune avd. Rus trondheim.kommune.no
 Vennesla kommune vennesla.kommune.no	 Hjartdal kommune Tjeneste Psykisk Helse hjartdal.kommune.no	 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste hol.kommune.no	 Ålesund kommune alesund.kommune.no	 Giske kommune Psykisk helsearbeid giske.kommune.no	 Hammerfest kommune Pleie og Omsorg hammerfest.kommune.no
 Vikna kommune avd. for Rus og Psykiatri vikna.kommune.no	 Vaksdal kommune vaksdal.kommune.no	 Oppdal kommune Psykiatritjenesten oppdal.kommune.no	 Austrheim Familiekontoret austrheim.kommune.no	 Fedje kommune psykisk helse fedje.kommune.no	 Sund kommune sund.kommune.no
 Vestnes kommune vestnes.kommune.no	 Aure kommune aure.kommune.no	 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste frogn.kommune.no	 Ullensvang Herad Psykiatritjenesten ullensvang.herad.no	 Fusa kommune Helse, Familie, Velferd fusa.kommune.no	 Herøy kommune Barn, Familie og Helse heroy.kommune.no
 RANA KOMMUNE avd. for Psykisk Helsearbeid rana.kommune.no	 Nord-Aurdal kommune Familiens Hus Rådhuset, PB 143, 2901 FAGERNES Tlf. 61 35 90 00 - nord-aurdal.kommune.no			 Steigen kommune steigen.kommune.no	 Vennesla kommune Psykisk Helse vennesla.kommune.no
 NORD-FRON KOMMUNE Rus og Psykisk Helse nord-fron.kommune.no	 RÆLINGEN KOMMUNE Barneverntjenesten ralingen.kommune.no				
 NØTTERØY KOMMUNE Enhet Psykisk Helse og Rus notteroy.kommune.no	 ARENDAL KOMMUNE Psyk. helse og rus, Adm. arendal.kommune.no			 Nordre Land kommune avd. for psykisk helse nordre-land.kommune.no	
 Østre Toten kommune ostre-toten.kommune.no	 Kristiansund kommune I medvind uansett vær Enhet Psykisk Helse kristiansund.kommune.no			 Sør-Varanger kommune Barneverntjenesten sor-varanger.kommune.no	
 RÆLINGEN KOMMUNE ralingen.kommune.no	 Porsgrunn kommune Psykisk Helsetjeneste og Rusomsorg porsgrunn.kommune.no			 Farsund kommune Psykisk helse og barne- og ungdomstjenester farsund.kommune.no	
 Ski kommune Kommunalteknikk ski.kommune.no	 Time kommune time.kommune.no			 Vågan kommune Psykiatri- og Rustjenesten vagan.kommune.no	

Små grep gir større spillerom

Visste du at en rådgivningssamtale handler mest om deg? Om hvilke mål og drømmer du har?

En rådgivningssamtale hos oss er helt uforpliktende. Vi viser deg hvor enkelt du kan få bedre økonomi.

Ring oss på telefon **02002**, så setter vi opp en samtale for deg på ditt nærmeste lokalkontor.

SpareBank 1 SR-Bank er stolt av å være bank for Blå Kors.

Omtanke for de fengslede

Kirkens Fengselsarbeid (KIFA) ble stiftet den 17. oktober 1994. Sentralt i arbeidet stod tidligere fengselsprest Olav Glad. Fra 2009 har stiftelsens hovedkontor vært samlokalisert med hovedkontoret til Blå Kors Norge, og arbeidet er formelt tatt inn under Blå Kors Norge-paraplyen.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Stiftelsen Kirkens Fengselsarbeid, en selvstendig stiftelse innenfor Den norske kirke, har som oppgave å besøke nordmenn som sitter fengslet i utlandet.

– Vi samarbeider med Utenriksdepartementet, de norske utenriksstasjonene og Sjømannskirken som også har en besøkstjeneste overfor fengslede nordmenn i utlandet, forteller styreleder og daglig leder Arne Falck. Han arbeider også som seniorrådgiver ved Blå Kors hovedkontor.

I SOMMER BLE DET I REGI AV KIFA sendt en brevhilsen til alle innsatte nordmenn som en på det tidspunktet satt med oversikt over. Utsendelsen gikk via de norske utenriksstasjonene. Sammen med hilsenen ble andaktsheftet «I DAG» lagt ved.

– Vi har så langt ikke fått noen tilbakemelding fra innsatte som forteller noe om mottakelsen, men en av ambassadene tok kontakt med oss og ba oss om å sende en ekstra sommerhilsen med hefte. Dette betyr antakelig at ambassadene har sett dette som et godt virkemiddel i deres videre kontakt med de ulike fengsler. Vi kommer til å følge opp dette med en liknende julehilsen, forteller Arne Falck.

Styreleder og daglig leder av Stiftelsen Kirkens Fengselsarbeid, Arne Falck, er i gang med å sende ut sommerhilsen til norske innsatte i utlandet.

DET SITTER TIL ENHVER TID mellom 60 og 80 norske borgere i utenlandske fengsler og venter på eller soner en dom. Noen av disse får besøk av Kirkens fengselsarbeid.

– Soningsforholdene mange steder er svært dårlige, og vi vet det har stor betydning å møte et menneske som man kan snakke med på sitt eget morsmål. Vi er takknemlige for både forbønn og gaver, understreker KIFA-lederen.

Arbeidet til KIFA finansieres gjennom gaver fra enkeltgivere og gjennom kirkeofringer. Disse gavene dekker reise- og oppholdskostnader for KIFAs besøkere. Prester og diakoner som reiser for Kirkens fengselsarbeid gjør det frivillig, og en har derfor ingen lønnskostnader.

De øvrige styremedlemmene i KIFA er: Ragnhild Feyling, Gunnar Farsund, Inger Marie Fridhov og Roald Hansen.

Blå Kors generalforsamling 2016

Det blir etter vedtektene arrangert ordinær generalforsamling i Blå Kors **27.-28. mai 2016**. Sted er enda ikke fastlagt, men antakelig vil et sentralt beliggende sted på Østlandet bli valgt som i 2014.

Generalforsamlingen er Blå Kors' høyeste organ. Vi minner om at forslag som ønskes be-

handlet på Generalforsamlingen må inngis skriftlig og være Landsstyret i hende senest tre måneder før Generalforsamlingen, i dette tilfellet vil det være **27. februar 2016**.

Forslag til kandidater til Landsstyret, BKU-rådet og Valgkomitéen må være lederen i Valgkomitéen i hende senest tre

måneder før Generalforsamlingen, **27. februar 2016**. Leder for Valgkomiteen, som ble valgt under Generalforsamlingen i fjor, er **Arvid Solheim**, Kristiansand. Generalforsamlingene til selskapene i Blå Kors vil foregå 26.-27. februar. (Rusfri)

Nå skal «Blå Kors» fremst

Blå Kors har fått en ny, lettere revidert logo og nye prinsipper vedrørende logo- og navnebruk for virksomheter og foreninger. De endelige vedtak om dette ble gjort i landsstyrets møte 15. september i år.

AV **STEINAR GLIMSDAL**

Det var etter flere runder med drøftinger i landsstyret og en omfattende høringsrunde i organisasjonen at profileringsprinsippene ble banket i september.

I landsstyrevedtaket heter det at en heretter, som alminnelig regel, skal plassere «Blå Kors» først i navnet til alle virksomheter og foreninger i organisasjonen. Det blir gjort unntak for skoler og attføringsbedrifter i Divisjon Opplæring.

En tilsvarende enhetlig navnepraksis er normen i mange landsomfattende ideelle organisasjoner, blir det påpekt i sakspapirene til landsstyremøtet. Det vises også blant annet til «klare kommunikasjonsfaglige råd» som Blå Kors fikk den gang organisasjonen hadde TV-aksjonen i 2008. Det ble den gang påpekt som en stor svakhet for kampanjen at organisasjonens største, toneangivende virksomheter ikke hadde en tydelig Blå Kors-branding på plass i navnet. Rådene som ble gitt den gang var alltid å sette «Blå Kors» før virksomhetsnavnet i både skrift og tale. Flere Blå Kors-virksomheter har fulgt denne anmodningen i ettertid, mens andre har føyd til Blå Kors som «etternavn». «Vår erfaring er at det å ha Blå Kors som etternavn ikke har hatt den

ønskede kommunikasjonsmessige effekt i det offentlige rom. Erfaringsmessig har media konsekvent benyttet førstedelen av virksomhetsnavnet. Slik har den ønskede Blå Kors-brandingen mer eller mindre konsekvent uteblitt,» skriver generalsekretær Jan Elverum i saksframlegget til landsstyret.

Blå Kors landsstyre har også vedtatt en justert versjon av Blå Kors-logoen som skulle kunne egne seg godt som utgangspunkt for de lokale virksomhets- og foreningslogoene. Regelen om kun å bruke denne nye type Blå Kors-logo som virksomhetslogo gjelder alle enheter i Blå Kors (også skoler og attføringsbedrifter) med ett unntak: kompetansesenteret ved Borgestadklinikken. Kompetansesenteret har fått aksept til å videreføre sin logo og profil, der Blå Kors fremkommer som en «støttet merkevarelogo».

Blå Kors landsstyre gir samtidig generalsekretæren fullmakt, i dialog med virksomhetslederne, til å foreta en modernisering og forenkling av det enkelte virksomhetsnavn der dette synes nødvendig. «Målsettingen skal være å skape bedre sammenheng, logikk og klarhet i valg av virksomhetsnavn,» heter det i ved-

taket fra landsstyret. Generalsekretæren gis også fullmakt til å foreta en enhetlig utforming av navn og logo for Blå Kors Ung i dialog med de unge selv.

Blå Kors landsstyre ønsker logo- og navneendringene foretatt så raskt som mulig og senest innen 31.12.2016, heter det i vedtaket. En ny profilmanual for organisasjonen vil på grunnlag av det vedtatte bli utarbeidet i løpet av høsten, og Blå Kors hovedkontor vil ta ansvar for produksjon av de mange nye forenings- og virksomhetslogoene.

Slik ser den nye Blå Kors-logoen ut. Her vises også et eksempel på hvordan en virksomhetslogo vil kunne bli satt sammen etter de nye profileringsprinsippene som Blå Kors landsstyre har vedtatt.

Ny leder av boligsosialt arbeid i Blå Kors

Trond Karlsen (56) fra Tønsberg begynte 1. august i en nyopprettet stilling som leder for Blå Kors' boligsosiale arbeid. Han vil høre til i Divisjon Barn, Omsorg og Frivillighet og har en atvdelingslederfunksjon under divisjonsdirektør Magnar Lie. Til daglig vil Trond Karlsen være å treffe ved Blå Kors hovedkontor i Oslo.

– Min oppgave blir å bidra til en videreutvikling av Blå Kors' mange botilbud i samspill med ansatte i de ulike tiltakene og på tvers av organisasjonen, forteller Trond Karlsen. Han nevner Blå Kors-frivilligheten som en viktig partner.

Han går til arbeidet med stor ydmykhet for han vet at dette krever tålmodighet, samarbeide og vil ta tid:

– Det er blitt svært vanlig at norske kommuner benytter seg av konkurranseutsetting og anbudsprosesser også i samarbeidet med de frivillige organisasjonene. Min jobb vil blant annet være å gå inn i dette arbeidskrevende feltet samt være en ressursperson for lederne ved Blå Kors' mange botilbud rundt omkring i Norge, sier han.

Trond Karlsen er ny avdelingsleder innen Divisjon Barn, Omsorg og Frivillighet. (Foto: Steinar Glimsdal)

Blå Kors er i ferd med å etablere et nytt botilbud i Tromsø. Trond Karlsen regner med å ha en god del av sin oppmerksomhet rettet den veien – særlig den første tiden.

Trond Karlsen kommer fra stillingen som klinikkssjef/seksjonsleder ved Borgestadklinikken avd Bragernes i Drammen. En stilling han har hatt siden 2013. I perioden 2007-2013 var han prosjektleder for prosjektet «På vei til egen bolig» (Blå Kors Sør). Han var i permisjon fra denne stillingen i tre år (2010-2013) for å være helse- og omsorgssjef i Hof kommune. Før han ble ansatt i Blå Kors arbeidet han med boligsosial utvikling og oppfølging i organisasjonen Kirkens Sosialtjeneste. (Rusfri)

Odd Holten 75 år

Fredag 28. august fylte tidligere stortingsrepresentant og tidligere landsstyreleder i Blå Kors Odd Holten, Fredrikstad, 75 år.

Han var ferdig utdannet som diakon i 1963. Året etter ble han ansatt som bestyrer og administrasjonssjef ved Blå Kors i Fredrikstad, og her ble han i mer enn 20 år. Odd Holten var også landsstyreleder for Blå Kors i perioden 1982-86. Han var i tillegg leder av Blå Kors Sosialråd gjennom seks år.

Det var for sitt arbeid innen ru-somsorgen Odd Holten fikk Kongens Fortjenestemedalje i gull i 2010.

Den politisk interesserte Odd Holten ble i 1985 ansatt som ny generalsekretær ved KrFs hovedkontor i Oslo. Fire år senere ble han valgt inn på Stortinget som KrF-representant fra Østfold. Han ble sittende i alt 16 år på Tinget.

Vi gratulerer Odd Holten med de 75 år og ønsker Guds rike velsignelse over årene som ligger foran.

Jan Elverum
generalsekretær

Blå Kors håper den nye chattetjenesten vil få flere til å snakke om opplevelser knyttet til mobbing.

Tror ny chattetjeneste kan redde liv

En ny chattetjeneste fra Blå Kors skal hjelpe unge til å snakke om mobbing. Daglig leder Andreas Eidem mener forebygging kan redde liv.

AV BJARTE ØSTEBØ/KPK TEKST OG FOTO

Det landsdekkende tilbudet «Snakk om Mobbing» er en chattetjeneste hvor barn og unge anonymt kan ta kontakt for å fortelle om sine opplevelser knyttet til mobbing.

– Mobbing er ofte noe vi helst ikke vil snakke om, men det er ikke godt å bære på ting alene. Vi er der for å lytte og for å ta dem på alvor. Når vi møter noen så skal vi kunne tilby god hjelp hver gang, sier Andreas Eidem.

Han er leder for tjenesten, som styres og bemannes fra Blå Kors sine lokaler i Kristiansand. Eidem tror en anonym chattetjeneste gjør det lettere for mange å ta kontakt.

– Jeg har veldig tro på lavterskeltilbudet. Her tror jeg vi har funnet den laveste terskelen som finnes i dag, sier Eidem.

HAN PEKER PÅ AT CHATTING ÅPNER for toveiskommunikasjon på en annen måte enn andre anonyme tjenester. Dialogen gjør det lettere å gå dypere inn i situasjonen.

– Mange tar kontakt for å få hjelp til å løse et konkret problem, men ofte handler det vel så mye om å snakke om hvorfor situasjonen er som den er. Noen trenger litt tid for å åpne seg. Samtalen gjør også at man kan forsikre seg om at man har forstått hverandre riktig. Det er ikke så

lett å svare hvis du ikke er hundre prosent sikker på hva de egentlig spør om, sier Eidem.

DE SOM BESVARER CHATTEN har minst tre års høyere utdanning innenfor relevante fagfelt som sykepleie, psykologi eller pedagogikk. En av dem er Kristine Aasen som er utdannet sykepleier med videreutdanning i psykososialt arbeid blant barn og unge.

– De som tar kontakt med oss strever med mye forskjellig, både store og små ting. Det oppleves veldig meningsfylt å få prate med ungdom som kontakter oss, sier hun til KPK.

Sju ansatte sørger for å bemanne to av de fire chattestasjonene i åpningstiden, som er søndag til fredag fra klokka 16-21. På sikt håper de at frivillige med relevant erfaring og utdanning skal utgjøre 50 prosent av bemanningen.

– Ut fra de gjeldende rammebetingel-

sene er vi er godt fornøyd hvis vi har fire fagpersoner tilgjengelig for barn og unge i åpningstiden vår, sier Eidem.

BLÅ KORS FORBINDES TRADISJONELT med rusbehandling og ettervern. Gjennom Snakkommobbing.no og flere andre tjenester involverer de seg også i forebygging. Det tror Eidem er avgjørende. Statistikk viser at mobbing og rusmisbruk ofte henger sammen.

– Mobbing har mange alvorlige konsekvenser, både for den som mobber, og den som mobbes. De som mobber er for eksempel overrepresentert i kriminalitetsstatistikker og viser oftere antisosialt atferdsmønster, sier Eidem og legger til:

– På den andre siden sliter de som utsettes for mobbing ofte med ettervirkninger som angst og depresjon, lenge etter at mobbingen stoppet. Det kan være forebyggende å møte både de som mobber og de som er mobbeofre. Det kan helt sikkert redde liv, sier han.

«SNAKK OM MOBBING» SKAL VÆRE DER BARN OG UNGE ER. Basert på tilbakemel-

Fra v: Marthe Scheie, Susanne Gjestvang, Kristine Aasen og Tore Tønnesen er fire av dem som tar i mot henvendelsene fra barn og unge. (Foto: Ivar Eidsaa)

ding fra barn og unge selv, har Blå Kors bevisst valgt chat som kommunikasjonsform.

Med støtte fra Helsedirektoratet oppfordres nå unge i målgruppen 9-19 år til å ta kontakt for å fortelle om sine opplevelser knyttet til mobbing. Allerede første

kvelden på mobbechatten tok Susanne Gjestvang, Kristine Aasen og Tore Tønnesen imot vonde historier fra barn og unge om mobbing, fra nord til sør i landet. Da er det godt for de unge som våger spranget og tar kontakt at det er en voksen som kan gi en skriftlig respons med en gang.

Nordic Tenors i harmoni med Blå Kors

Når Nordic Tenors i slutten av november innleder sin årlige landsomfattende juleturné, blir Blå Kors representert på de nærmere 30 julekonsertene som trioen inviterer til. – Dette gleder vi oss til, sier Ingunn Eek i Kulturoperatørene, managementet som representerer gruppen.

AV **IVAR EIDSAA**

– I fjor var Blå Kors med på hele turnéen for å informere om arbeidet som Blå Kors driver gjennom Barnas Stasjon. Samarbeidet ble en suksess, og det var naturlig å videreføre samarbeidet også i år, sier Eek.

– Dette er et verdisamarbeid som det er svært viktig for oss å ha, sier Eek.

Temaet i år er «Gi glede!»

- VI FÅR EN YPPERLIG ANLEDNING til å informere både om Barnas Stasjon, den nye chattetjenesten «Snakk om Mobbing», om Kompasset og andre områder av arbeidet som Blå Kors driver, sier Arvid Solheim, daglig leder i Blå Kors Kristiansand og organisasjonens kontaktperson inn i samarbeidet.

Til hver av årets nærmere 30 julekonserter blir Blå Kors representert med egen stand i foajeen på de ulike konsertstedene der Nordic Tenors skal opptre. Personell fra Blå Kors vil informere om arbeidet før og etter konsertene, og under hver konsert blir det et innslag fra scenen hvor arbeidet til Blå Kors blir presentert.

To personer fra Blå Kors blir med på alle konsertene, og på hver plass hvor konsertene skal holdes blir frivillige fra lokale Blå

Kors-foreninger med. Dermed får hver forening en gylden anledning til å vise frem litt av det arbeidet som drives.

- DET PASSER GODT Å FORMIDLE ET BUDSKAP med fokus på barn og unge som del av konsertene. Julen er for mange barn en svært vanskelig tid. Det å få mulighet til å kunne være med å støtte arbeidet som Blå Kors driver spesielt rettet mot barn, var noe som falt i veldig god smak i fjor, sier Eek.

Flere gav i fjor uttrykk for at de ønsket å bidra økonomisk til arbeidet. For å imøtekomme ønskene, opprettes det i år et eget telefonnummer, hvor det er mulig å kunne gi en gave til Blå Kors-arbeidet ved å sende en SMS med kodeord «glede».

Nordic Tenors har samarbeidet med Blå Kors i flere år. I 2013 jobbet sangerne sammen med Barnas Stasjon på flere av konsertene som ble holdt. Det ble laget en egen musikkvideo for å gjøre tilbudet Barnas Stasjon mer kjent.

- VI SER FREM TIL SAMARBEIDET med Blå Kors med glede, sier Ingunn Eek.

Det blir en travel tid. På de 25 dagene

som juleturnéen varer skal sangerne gjennomføre tett på 30 konserter alt i alt. Det hele starter på Kongsvinger 25. november og turneen avsluttes med konserten i Drammen konserthus 22. desember.

Nordic Tenors kombinerer utsøkt kunstnerisk kvalitet med humor, dans og musikalske overraskelser. I 2005 hadde de premiere på sitt første show Nordic Tenors & Sjur Hjeltnes/Bella Notte. Året etter fikk de komiprisen som «årets nykommer». Etter dette har de vært kongelige toastmaster for HMK Harald i 2007, de åpnet den nye operaen i Bjørvika i Oslo i 2008, og i 2009 hadde de premiere på Nytt Show i Bergen og utgav sin første CD «Live at Logen». I 2010 ble de nominert til Komiprisen for «Årets nummer». Utenom juleturneen reiser de rundt med showet «An evening with Nordic Tenors» og jubileumsforestillingen «Ten Years with Nordic Tenors». Julekonserterne har etablert seg som en av Norges mest besøkte juleturnéer. I fjor ble det samlet solgt rundt 14.000 billetter. Målet for årets turné er å selge opp mot 20.000 billetter totalt. Se annonse på side 18 for turnéplanen for Christmas with Nordic Tenors.

Person & Varebilservice DA avd Slemmestad Vaterlandsv. 35 3470 SLEMMESTAD Tlf. 31 28 38 40	Alfr. A. Berge A/S Sveiseverksted Ellev 4 1394 NESBRU Tlf. 66 84 54 92	Tor Arne Granmo Horghagen 7232 LUNDAMO Tlf. 913 51 493	 Knut Haugsjå AS Entreprenør og anleggshåndverk 3855 TREUNGEN Tlf. 35 04 71 70	Apotek 1 Hjorten Fredrikstad Stortorvet 1 1607 FREDRIKSTAD Tlf. 69 36 85 85	Bekom AS Borgenvegen 311 1923 SØRUM Tlf. 934 03 414
 AGIL KOMPETANSE <i>Programvare for økonomi og landbruk</i> Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE Tlf. 33 07 19 80 www.agilkompetanse.no	Festivalpartner AS Ildervegen 10 2211 KONGSVINGER Tlf. 959 05 072	Fagervik Camping 6392 VIKBUKT Tlf. 71 18 11 25	Lie Handelsgartneri Lie Nordre 1781 HALDEN Tlf. 69 01 55 78	Johan R. Sunde AS Solavågseidet 76 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03	
	 REMA 1000 Askim Møllergata 26 1811 ASKIM Tlf. 958 13 508	 MODUMBAD 3370 VIKERSUND Tlf. 32 74 97 00	Rue Transport AS 3690 HJARTDAL Tlf. 913 82 288	Brødrene Ulveseth A/S Leirvikflaten 23 5179 GODVIK Tlf. 55 15 42 00	
 Mjøndalshallen har følgende fasiliteter: • Fotballhall (Pluss et stort kunstgress og Fagermoen, Tøyen og Sjølihallen) • Håndballhall (2000 og 1000 plasser, herav 500 plasser i tribunen) • Basketballhall (1000 plasser) • Skøytehall (1000 plasser) • Svømmehall (1000 plasser) • Gymnastikksal (1000 plasser) • Konferansesal (1000 plasser) • Kjøkken (1000 plasser) • Bar (1000 plasser) • Bilpark (1000 plasser) • Bilvask (1000 plasser) www.mjondalshallen.no	 FOSSUM-KOLLEKTIVET VISST NYTTER DET Tlf: 69 83 31 00 Fax: 69 83 31 01 www.fossumkollektivet.no e-post: post@fossumkollektivet.no		SEAFRONT Mjåvannsvegen 154 4628 KRISTIANSANDS Tlf. 907 39 676	Bunnpris Fana Tillestad 230 5243 FANA Tlf. 55 91 57 61	
Vestre Viken HF Helse Sør-Øst - Klinik for psykisk helse og rus Erik Børresensalle 11-14, 3015 DRAMMEN Tlf. 32 80 30 00 - www.vestreviken.no	Buss og Reiseservice AS Hadelandsveien 835 1482 NITTEDAL Tlf. 32 84 88 02		AS Elektro Skeivegen 49 6650 SUFNADAL Tlf. 71 66 23 52	 TANNLEGE BAGGETHUN Selsvegen 20 2670 ØTTA Tlf. 61 23 17 00	
			Hadeland Maskindrift AS Korsbakken 25 2760 BRANDBU Tlf. 911 20 405	 B3S Garverløkkevegen 55 2415 HERADSBYGD	
			Hallingdal Renovasjon IKS Kleivi, 3570 ÅL Tlf. 32 08 61 10	 Fædrelandsveien Svanedamsv 10 4664 KRISTIANSANDS Tlf. 38 11 30 00	
 KAN DET VÆRE PSYKOSE? TIPS gir råd og hjelp når du selv eller dine nærmeste har tegn på alvorlig psykisk lidelse Helse Stavanger TIPS 51 51 59 59 tips-info.com SØK HJELP RÅ RASKE SOM MULIG. DA ER SANSKEN STØRST FOR Å BLI FRISK			 MITRA MESTRING - GLEDE - VERST En bedrift med virksomhet i tre kommuner: Lervik, Sørreisa, Tranøy Service- og tjenesteorientert bedrift Arbeidsmarkedstiltak for NAV Industribedrift Tlf. 77 85 05 36 lemagpost@mitra.no www.mitra.no		
			Toyota Hadeland AS Garverivegen 3 2740 RØA Tlf. 61 32 47 70		
			Designo Reklame AS Bjørnsøns gate 34 2003 LILLESTRØM Tlf. 63 80 55 60		
 OMSORG. OPPLEVELSE. MESTRING. Hei! Besøk vår nettside www.koa-as.no og lær mer om oss! Velkommen til KOA-familien! www.koa-as.no			ALKOHOLPROBLEMER Privat behandling med individuelle opplegg Enesamtaler - Diskresjon Enerom med dusj/vc Ingen personlig utlevering i gruppe Muligheter for fam. samtaler og ettervern Vakre og rolige omgivelser KILDEVANGEN Skreia Oppland TLF. 61 16 28 00 www.kildevangen.no		

 Fred. Olsen & Co.	 Accountor Hadeland Nittedal Autorisert regnskapsførerselskap Hadeland: 61 31 99 20, ccounor@hadeland.no Nittedal: 67 07 12 65, accountor@nittedal.no accountor.no	 Vibratec akustikkredsjø Beverstien 3 3188 HORTEN Tlf. 33 07 07 50	Stavern Sport Dronningensg 2 3290 STAVERN Tlf. 33 19 89 41
Hadelandsbakeriet AS Rådhusv 35, 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38	 Høgskolen i Molde avd for vernepleierutdanninga 6402 MOLDE - Tlf. 71 21 40 00 www.himolde.no	Brubakken AS avd Sandnes Gjesdalveien 3 4306 SANDNES Tlf. 51 68 17 70	Apotek 1 Bømlo Sortland 5430 BREMNES Tlf. 53 42 20 40
Kongsberg Håndverks- og Designmuseum Vinjesgate 1, 3616 Kongsberg Tlf. 52 75 20 34 www.himolde.no/kongsberg kongsberg@himolde.no	 ORKDAL VIDEREGÅENDE SKOLE FOLLO, ORKDALSV. 340, 7300 ORKANGER www.orkdal.vgs.no Tlf. 73 86 66 00 e-postadr.: Postmottak.Orkdal@stfk.no	 Askø Øst AS Delitoppen 4, 1540 VESTBY - Tlf. 02 425	
Bergen kommune avdeling for psykisk helse Fana og Ytrebygda Østre Nesttunvegen 6, 5221 NESTTUN Tlf. 55 56 12 29	 Bergen kommune Kongsbakken Videregående skole Skoleg 16, 9008 TROMSØ - Tlf. 77 64 73 00 E-post: Post.kongsbakken@tromsfylke.no www.kongsbakken.vgs.no	Ziodex AS Linnavegen 589 2283 ÅSNES FINNSKOG Tlf. 403 31 000	
 Colosseum -Spillagene for Frie Taler Fredrikstad Nygaardsgata 49/51, 1607 FREDRIKSTAD Tlf. 69 31 24 24 - www.colosseumklinikken.no	 AUSTRHEIM VIDEREGÅENDE SKULE HORDALAND FYLKESKOMMUNE 5943 AUSTRHEIM - Tlf. 56 16 80 00	Solli Sykehus Osvegen 15, 5227 NESTTUN Tlf. 55 11 82 00	
 BILSKADESENTERET AS www.bilskadesenteret.no - 65 00 00	 RAGNVALD MOE AS Tepper - Gulvbellegg - Tapeter - Maling - Strik Lillehammer FARGERIKE -fagkunnskap gir trygghet	 Jentespranget AS Vatnadalsvegen 80-82 5414 STORD Tlf. 53 40 30 30 www.jentespranget.no	Malerfirma Lasse Gundal Måltrostveien 5 2022 GJERDRUM Tlf. 911 62 436
 Lindesnes Marnardal Mandal Åseral Barnevern Sør 4509 MANDAL - Tlf. 38 27 35 35	 SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE Fylkeshuset, 6863 LEIKANGER - Tlf. 57 65 61 00		
 NORDBOHUS GJØVIK DISTRIKTETS LEDENDE BOLIGLEVERANDØR	 Lillemoen Høyskole Høyskoleparken, Postboks 10 4001 KJELLER - Tlf. 61 14 56 00	 FOLLO TAXI Tlf. 06 485 www.follotaxi.no	 Aglo Aglo videregående skole 7510 SKATVAL Tlf. 74 83 43 30 E-post: aglo@aglo.no www.aglo.no
 Helse Førde Nordfjord psykiatrisenter Sjukehusv. 9, 6770 NORDFJORDEID Tlf. 57 86 43 30	 CERTEGO Kallerudsvingen 5, 2816 GJØVIK - Tlf. 61 14 56 00		
 Borgestadklinikken Blå Kors Sør ■ Avdeling Skien ■ Avdeling Borgestad ■ Avdeling Loland ■ Avdeling Bragerne Tverrfaglig spesialisert avhengighetsbehandling i et familie- og generasjonsperspektiv 			
 Hiimsmoen, 4230 Sand Tlf. 52 79 07 00 Fax. 52 79 07 01 post@hiimsmoen.no www.hiimsmoen.no Stiftelsen Hiimsmoenkollektivet		 Blomkvist Itk AS Borkhus 5, 9518 ALTA Tlf. 995 19 810 Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet, rådgivning og teknisk arbeid. Salg av datautstyr og programvare samt byggautomasjons og sikkerhets produkter.	Alloc AS Fibroveien 26 4580 LYNDAAL Tlf. 38 34 22 00 www.alloc.com
 SKAL DU TIL BYEN? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser? Vil du vite om du har rett til å parkere gratis i byens parkeringsplasser?		 NATUR import Ole Deviksv 18 0666 OSLO Tlf. 23 37 37 40	

Horten Rørleggerbedrift A/S Storg. 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	 www.slippen.no	Alf Andersen Salong Nedre Storg 16 3015 DRAMMEN Tlf. 32 83 24 31	Revisorteam Midt-Telemark AS Gamlegata 56 3810 GVARV Tlf. 35 95 67 00	 Mjøndalen Arbeidergata 17 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 87 75 04
 2610 MESNAL Tlf. 62 35 93 30	HS News Systems AS Olavs g 39 3612 KONGSBERG Tlf. 32 86 72 20	Apotek 1 Bien Narvik Bolagsgt 1 8514 NARVIK Tlf. 76 92 33 00	 Kongsv 75 2920 LEIRA I VALDRES Tlf. 61 35 95 00	Hansen & Dysvik Linden Park 3187 HORTEN Tlf. 466 33 217 www.hd.no	Sagstad Kassefabrikk Øvre Sagstad 4 5918 FREKHAUG Tlf. 56 17 76 42
Holmestrand Fjellsprenging AS Fossv 11 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 977 70 798	Team Verksted Øst AS Stanseveien 40 0976 OSLO Tlf. 480 24 400	Eggen Gartneri Storgt 42 1850 MYSEN Tlf. 922 05 082 Kjøp direkte fra produsent - det lønner seg!	Horten Rørleggerbedrift A/S Storgata 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	Multiconsult Storgata 35 1602 FREDRIKSTAD Tlf. 69 38 39 00	Malermestrene Indre Østland AS Fåberggata 140 2615 LILLEHAMMER Tlf. 61 25 14 10
 Hovedveien 22 8360 BØSTAD Tlf. 76 05 58 90	Grove-Knutsen & Co A/S Brobekkv. 104 A 0583 OSLO Tlf. 22 81 26 00	Farsund Voksenopplæring Ore, 4560 VANSE Tlf. 38 39 46 70	Advokat Jon Reidar Aae Orkedalsv 53 7300 ORKANGER Tlf. 72 48 79 90	 Søtvedt Optikk Bankparken 3 2211 KONGSVINGER Tlf. 62 88 29 99	Studio Hair Gamle Ringeriksv. 1 1369 STABEKK Tlf. 67 12 39 63
Solli Sykehus Osvegen 15 5227 NESTTUN Tlf. 55 11 82 00	 Akslavegen 3-5 7820 SPILLUM Tlf. 74 21 66 10	Juel Johansen Bilruter ANS Rådalsv. 16 1663 ROLVSØY Tlf. 69 33 51 39	H. Lunde Autoverksted Hofvegen 236 2266 ARNEBERG Tlf. 62 95 32 83	Sika Norge AS Sanitetsveien 1 2013 SKJETTEN Tlf. 67 06 79 00	Advokatfirmaet Stueland Granvegen 1 2830 RAUFØSS Tlf. 902 28 962
 22 49 19 22 PND - ressursenter for psykisk helse	 2846 BØVERBRU Tlf. 61 19 91 00	Skibotn Blikkenslager Verksted 9142 SKIBOTN Tlf. 913 82 945	Finn Løken AS 1431 AS Tlf. 64 94 29 65	Odd Gleditsch AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20	Optimera AS Monter Vest Snekkerv 22 4321 SANDNES Tlf. 51 60 34 00
 4323 SANDNES Tlf. 51 66 86 40 www.hovtreogglass.no	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65	Telemarksavisa AS Telemarksgata 11 3724 SKIEN Tlf. 35 58 55 00	Dykker CE Pontoppidan Symveien 19 H 3770 KRAGERØ Tlf. 908 53 119	Øst Vest Klinikken Helgerødgate 36 1515 MOSS Tlf. 922 50 524	Allservice AS avd Kvaleberg Industri Midtgårdv 2 4033 STÅVANGER Tlf. 954 00 300
EXPONORWAY Ramstadsletta 46 A 1365 BLOMMENHOLM Tlf. 952 50 338	Vegg- og Takmontasje AS Produksjonsveien 16 1618 FREDRIKSTAD Tlf. 69 31 12 30	Ramlo Sandtak AS Industriv 63 7080 HEIMDAL Tlf. 974 66 000	 Heimdal Heimdalsveien 3 3117 TØNSBERG Tlf. 33 74 46 50	 Vik Vik Senter, 3530 RØYSE Tlf. 32 15 92 00	Apex Renhold AS Blindheim Industriv. 2 D 6020 ÅLESUND Tlf. 966 13 192
IP Huse AS Mek. Verksted 6487 HARØY Tlf. 71 27 57 00	 TELF 47 03 33 65	 Rosenkrantzgat 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85	Matjordprodusenten A/S 1960 LØKEN Tlf. 924 82 808	 Vålaugsvegen 138 2032 MAURA Tlf. 63 99 77 90	 Slorer Gård 1798 AREMARK Tlf. 919 94 790
 www.ghv.no 30 51 50 50	 Skårersletta 55 1473 LØRENSKOG Tlf. 21 61 10 00	Vegard Kirkestuen Transport Elvebakken 25 3420 LIERSKOGEN Tlf. 928 49 080	Klippotequet L Farmandstredet Jens Müllers gate 3 3110 TØNSBERG Tlf. 33 31 18 12	Sunkost Ulsteinvik Vikemyra 1 Blåhuset 6065 ULSTEINVIK Tlf. 70 01 17 80	 www.barnasdag.no Tlf. 984 05 060
 Skuteviksbodene 1-2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	Bryne Rør AS Vesthagen 9 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	 Storg. 20, 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	Malermestrene BMV AS Gammelseterlia 7 6422 MOLDE Tlf. 71 20 13 50	Ekra Gartneri og Hagesenter AS Leinstrand 7083 LEINSTRAND Tlf. 72 59 42 20	Indremisjonshjemmet Hollendergaten 15 5017 BERGEN Tlf. 55 31 71 78
Naglestad Bruk Songdalsv. 111 4645 NOELAND Tlf. 32 28 21 40	Normar A/S Carlbergveien 2 1526 MOSS Tlf. 69 26 70 20	 Øran Øst 6300 ÅNDALSNES Tlf. 71 22 78 00	Bokbinderiet Johnsen AS Bedriftsv. 68 3735 SKIEN Tlf. 35 50 41 90	1814 Atten Fjorten Assuransforretning AS Per Krohgs vei 4 B 1065 OSLO Tlf. 22 65 18 14	Rosfjord Strandhotell Rosfjord 4580 LYNGBAL Tlf. 38 34 01 00 www.rosfjord.no
Neglspretten Fotterapi Døvlahamna 12 3158 ANDEBU Tlf. 909 73 200	Gravemaskinfirma Torkild Øveren Solumv 179 3533 TYRISTRAND Tlf. 900 48 349	Ødegården Transport ANS 3626 ROLLAG Tlf. 416 35 092	 Mundgata 1, 9008 Tromsø Tlf. 02316, www.dnc.no	 avd. Mosjøen C.M. Havigs gate 45 8656 MOSJØEN Tlf. 03 000	 3015 DRAMMEN Tlf. 32 80 80 80

Mye på spill

På et møte i fjor fortalte en kvinne fra en by på Vestlandet om hvordan hun var blitt rammet av spilleavhengighet. Ikke fordi hun selv hadde hatt problemer med pengespill. Hun hadde knapt levert inn en lottokupong i sitt liv. Problemene hennes oppstod fordi hennes mann hadde det. Han var glad i å spille poker med kompis. Likevel var det ikke spennende nok. Kveld etter kveld satte han seg ned framfor PC-en, og spilte poker. Han hadde noen store gevinster, men ofte ble det tap. Og noen kvelder logget han seg på nettsider med casino.

Hun reagerte på hans timer foran PC-en, men valgte å la være å ta det opp. En dag hun logget seg på i nettbanken la hun merke til at sparekontoen for feriereiser var tømt. Hun skulle spørre om det, men allerede dagen etterpå var alt på plass igjen. Hun regnet bare med at han hadde måttet låne midlertidig til en større regning. I ettertid minnes hun at det var da hun tenkte at det var noe galt.

NYLIG DELTOK BLÅ KORS I EN HØRING PÅ STORTINGET vedrørende nye forslag som KrF og AP har fremmet for om mulig får til en ansvarlig og solidarisk penge-

spillpolitikk. Det er nemlig liten tvil om at det vil komme et press om å liberalisere pengespillpolitikken. På den ene siden har man en rekke gode organisasjoner som trenger mer penger til sitt arbeid. På den andre siden presser sterke kommersielle krefter på for å få flere kunder.

Lotteritilsynets befolkningsundersøkelse i 2014 viste at det er 22.000 problemspillere, 89.000 moderate risikospillere og 289.000 lavrisikospillere i Norge. Det er altså 400.000 personer i Norge som spiller på en problemfylt måte. Dette er et ikke et ubetydelig antall, og det må ikke bagatelliseres. Blå Kors driver behandling av spilleavhengighet, både gjennom selvhjelpssider på internett og behandling i våre rusbehandlingsinstitusjoner. Ved vår poliklinikk i Oslo, Blå Kors Senter, ser vi at pasienter med spilleavhengighetsproblemer er en betydelig andel av pasientpopulasjonen.

Før de rekker å komme i behandling, har mange spilt bort betydelige summer. Ofte flere hundre tusen kroner. Det hadde også den pokerglade mannen gjort. Ikke bare var lønns- og sparekontoene tomme, men han hadde også tømt en rekke kredittkort han hadde skaffet seg.

Spilleavhengighet rammer ikke bare den som spiller. Det rammer også familien.

SELV OM SJOKKET VAR STORT da hun fant ut at mannen hadde tapt nesten en halv million, ga det en forklaring også. Hvorfor han hadde vært så fraværende.

Familien stod på bar bakke. Han hadde spilt bort sparepengene, og hadde satt familien i stor gjeld. Men kanskje størst av alle problemene var den voksende mistillit hun hadde fått til ham. Det er vondt å oppleve løftebrudd og ikke kunne stole på den en er glad i. Alle unnskyldningene hans og de små løgnene han hadde fortalt ble for problematiske. Og det er vondt å fortelle barna at i år har man ikke råd til å reise og besøke bestemor og bestefar i ferien. Eller hvorfor de ikke hadde råd til å kjøpe en ny sykkel, slik de hadde lovet.

BLÅ KORS ER FOR EN ENERETTSMODEL, og støtter at spill skal ligge i Norsk Tipping. Likevel er det grunn til å advare. Stadig oftere opplever vi at kravene til inntjening for Norsk Tipping veier tyngre enn ivaretagelsen av helseperspektivene. Det har vi sett gjennom det økende antall nye spill som introduseres. Det blir et dilemma mellom ansvarlig spill og det uforbeholdne ropet etter mere penger fra ideelle organisasjoner og idretten. Spørsmålet er om det ikke bør settes en grense for innføring av nye pengespill. Og viktigst av alt er å slå fast at det ikke skal innføres en ny lisensordning for pengespill.

DA VI FIKK LOVER SOM REGULERTE PENGESPILL, var det for å forhindre at folk havnet i «uløkke», og spilte seg fra gård og grunn. Slik er det i dag også. Politikken må ta hensyn til dem som rammes, ikke de organisasjonene som begunstiges.

Det er myndighetene som sitter på de viktigste virkemidlene. Vi vet fra alkoholpolitikken at det er den restriktive politikken som gir de beste resultatene. La oss håpe at et bredt flertall i Stortinget fortsatt ønsker en ansvarlig pengespillpolitikk. Av hensyn til dem som får problemer.

«Politikken må ta hensyn til dem som rammes [av pengespill], ikke de organisasjonene som begunstiges.

Jan Elverum

AV JAN ELVERUM
GENERALSEKRETÆR,
BLÅ KORS NORGE

Returadresse:
Blå Kors Norge
Storgata 38
N-0182 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake
til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

**B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE**

NORGE P.P. PORTO BETALT

Morten Eikli er rådgiver i Blå Kors og en engasjerende foredragsholder.

Kursdeltakerne i Bø bedehus var kirkelig ansatte med ansvar for konfirmantarbeid.

Praten om vanskelige spørsmål går lettere når man beveger seg rundt på gulvet. (Alle fotos: Gaute Brækken)

Både sunt og sant

Alkoholbruk, seksualitet og grensesetting er temaer det ikke alltid er like lett å snakke om, og særlig ikke sammen med ungdommer. Men nå finnes det hjelp å få! Inspirert av Borgestadklinikken program «Kjærlighet og grenser» holdes det kurs i bruk av det nye samtaleopplegget «Sunt og sant».

Telemarksbygda Bø viste seg fra sin beste side denne høstdagen, til ære for Dyrsku'n som startet samme dag. Kirkelig ansatte fra Setesdalen og Telemark hadde satt av dagen til å snakke om ungdom, rus og seksualitet, og på Bø bedehus var stemningen god.

Sexologen Ingeborg Ørjasæter innledet om hvordan og hvorfor en bør snakke med barn og ungdom om seksualitet. Hennes

hverdagsnære fremstilling var en vekker og en oppmuntring til å snakke mer om seksualitet i kirkelige sammenhenger. Morten Eikli fra Blå Kors og Gaute Brækken fra Kirkelig Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, presenterte sammen smakebiter fra samtaleopplegget som nå i sin helhet finnes fritt tilgjengelig på www.suntogsant.no. Særlig visningen av de fire

kortfilmene som er laget for å innlede til samtale, vekket interesse.

– Skal dere ikke lage flere filmer? spurte en av deltakerne.

Diskusjonen gikk høylytt om gode fremgangsmåter for å få ungdom til å sette egne grenser, og å respektere andres grenser. Ved hjelp av øvelser der en går rundt på gulvet og snakker sammen, ble terskelen for å snakke om vanskelige temaer stadig lavere. Med innspill til hvordan en kan ansvarliggjøre ungdom på deres forhold til alkohol uten å moralisere, fikk konfirmantlederne konkrete verktøy som forhåpentligvis kan motivere til å snakke bedre om temaet i fremtiden. (Rusfri)

Skolevalgene ga en pekepinn

Skolevalgene, som ble avholdt uka før kommune- og fylkestingsvalget 14. september, ga også denne gang en pekepinn på hvordan det kom til å gå i det ordinære valget. Tre av Blå Kors' fire videregående skoler var blant skolene som avholdt øvelsesvalg i år.

Ved den største av våre skoler, Aglo videregående skole i Nord-Trøndelag, oppnådde Arbeiderpartiet (Ap) hele 36,3 prosent, en framgang på 4,4 prosentpoeng

fra skolevalget i 2013. Her gjorde også Senterpartiet (Sp) det svært godt med så mye som 20,6 prosent. Med andre ord ga Aglo elevene en indikasjon på hvilke parti som kom til å bli valgets vinnere på landsplan.

Politiske kommentatorer har i tillegg skrevet mye om Miljøpartiet de Grønnes definitive gjennombrudd i norsk politikk ved dette kommune- og fylkestingsvalget, men det gjelder det ordinære valget samt skolevalget på landsplan. Blå Kors-skolene

holder stand mot den grønne bølgen. MdG fikk bare 3,9 prosent ved disse skolene.

Her er valgresultatene i prosent fra Blå Kors' tre videregående skoler Aglo, Øvrebø og Hop (med tall fra skolevalget på landsplan / og landsresultatet fra fylkestingsvalget i parentes): Ap 26,6 (31,9/33,6), Sp 15,0 (5,5/8,0), Frp 13,0 (10,5/10,3), H 9,2 (16,4/23,4), V 6,8 (6,5/5,0), Rødt 5,8 (4,8/2,2), SV 3,9 (7,5/4,0), MdG 3,9 (6,7/5,0), KrF 2,9 (3,2/5,6), Andre 5,3 (6,9/2,9). (Rusfri/SG)